

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL SEIMO KONTROLIERĖS PRADĖTO TYRIMO SAVO INICIATYVA DĖL ASMENS SU NEGALIA GEROVĖS TARYBŲ SUDARYMO MIESTŲ (RAJONŲ) SAVIVALDYBĖSE NR. 4D-2024/2-587

2025-06-25 Nr. PA-124

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė [redacted] vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi, pradėjo tyrimą savo iniciatyva dėl asmens su negalia gerovės tarybų steigimo Lietuvos Respublikos savivaldybėse vykdant Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – Įstatymas) 16 straipsnio 1 dalies 9 punkto reikalavimą, sudarantį prielaidas veiksmingai vykdyti kitas savivaldybėms priskirtas funkcijas, susijusias su asmenų su negalia socialinės integracijos politikos ir asmenų su negalia teisių įgyvendinimu savivaldybių teritorijose.

Pagrindas pradėti tyrimą savo iniciatyva yra Seimo kontrolierių įstatymo 13 straipsnio 3 dalis, kurioje nustatyta, kad Seimo kontrolierius, nustatęs pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeistų žmogaus teisių ir laisvių požymių, gali pradėti tyrimą savo iniciatyva.

Seimo kontrolierė buvo gavusi asmens (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi (Nr. 4D-2024/2-490), kuriame nurodyta, jog Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 9 punkto reikalavimas steigti asmens su negalia gerovės tarybas savivaldybėse įsigaliojo 2024 m. sausio 1 d. Ši pareiga atsirado, įsigaliojus 2022 m. gruodžio 20 d. priimtam Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymui, tačiau nepaisant pakankamai ilgo laiko pasirengti minėto įstatymo įsigaliojimui asmens su negalia gerovės tarybos, pasak pareiškėjo, įsteigtos tik kai kuriose savivaldybėse, daugelyje savivaldybių jos nėra įsteigtos arba steigimo procesas yra labai lėtas. Dėl šios priežasties, pasak pareiškėjo, „kyla kitos problemos su asmenų su negalia teisių užtikrinimu“.

Įvertinusi minėtame kreipimesi pateiktą bei viešai prieinamą informaciją Seimo kontrolierė laikė pagrįstomis pareiškėjo iškeltas abejones dėl veiksmingo savivaldybėms priskirtų funkcijų asmenų su negalia teisių užtikrinimo srityje vykdymo ir nusprendė, kad yra tikslinga patikrinti, ar savivaldybės tinkamai atlieka Įstatymu joms nustatytą įpareigojimą įsteigti asmens su negalia gerovės tarybas, kurių tikslas – gerinti teisės aktų įgyvendinimą asmenų su negalia teisių apsaugos srityje tam, kad būtų veiksmingai įgyvendinama asmenų su negalia socialinės integracijos politika ir asmenų su negalia teisės savivaldybių teritorijoje, kitų savivaldybių funkcijų vykdymą (Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 14 punktą – sąlygų savivaldybės teritorijoje gyvenančių asmenų su negalia socialinei integracijai į savivaldybės bendruomenę sudarymas).

Tyrimo objektas – Lietuvos Respublikos savivaldybių (pareigūnų) veikla (neveikimas), vykdant Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 9 punkto reikalavimą, kitas savivaldybių funkcijas, susijusias su asmenų su negalia socialinės integracijos politikos ir asmenų su negalia teisių įgyvendinimu savivaldybių teritorijose.

2. Seimo kontrolierė dėl informacijos, reikalingos savo iniciatyva pradėtam tyrimui, gavimo 2024 m. birželio 19 d. kreipėsi į Akmenės rajono, Alytaus miesto, Alytaus rajono, Anykščių rajono, Birštono, Biržų rajono, Druskininkų, Elektrėnų, Ignalinos rajono, Jonavos rajono, Joniškio rajono, Jurbarko rajono, Kaišiadorių rajono, Kalvarijos, Kauno miesto, Kauno rajono, Kazlų Rūdos, Kėdainių rajono, Kelmės rajono, Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Kupiškio rajono, Lazdijų rajono, Marijampolės, Mažeikių rajono, Molėtų rajono, Neringos, Pagėgių, Pakruojo rajono, Palangos miesto, Panevėžio miesto, Panevėžio rajono, Pasvalio rajono, Plungės rajono, Prienų rajono, Radviliškio rajono, Raseinių rajono, Rietavo, Rokiškio rajono, Skuodo rajono, Šakių rajono, Šalčininkų rajono, Šiaulių miesto, Šiaulių rajono, Šilalės rajono, Šilutės rajono, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Tauragės rajono, Telšių rajono, Trakų rajono, Ukmergės rajono, Utenos rajono, Varėnos rajono, Vilkaviškio rajono, Vilniaus miesto, Vilniaus rajono, Visagino, Zarasų rajono savivaldybių administracijas.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

3. Iš miestų ir rajonų savivaldybių administracijų pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

3.1. Akmenės rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti ir Asmens su negalia gerovės taryba sudaryta Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. T-35 „Dėl Akmenės rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų ir tarybos sudėties patvirtinimo“. „Asmens su negalia gerovės taryba sudaryta iš 10 narių, 5 iš kurių atstovauja rajono neįgaliųjų nevyriausybiniams organizacijoms, 5 – Savivaldybės administracijai, įstaigoms, Tarybai [Savivaldybės tarybai]. Vykdam Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymą, Akmenės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus Paslaugų poskyryje nuo 2024 m. vasario 19 d. įsteigta asmens su negalia koordinatoriaus pareigybė. Pareigybė užimta nuo šių metų [2024 m.] rugpjūčio 20 d. Savivaldybė Asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo, paslaugų teikimo jiems srityje šiais metais finansavo socialinių paslaugų bendruomenėje teikimo projektus; socialinę reabilitaciją neįgaliesiems bendruomenėje; teikia asmeninę pagalbą; įgyvendina atvejo vadybos modelį psichikos ir (ar) intelekto negalią turintiems asmenims; pradėjo vykdyti Socialinių dirbtuvių projektą (veiklos); veiklą vykdo Neįgaliųjų dienos užimtumo centras, Dienos socialinės globos grupė; planuoja įgyvendinti Grupinio gyvenimo namų bei Socialinių dirbtuvių (infrastruktūra) projektus; vykdomi būsto pritaikymo neįgaliesiems darbai; teikiamos kitos socialinės paslaugos.“

3.2. Alytaus miesto savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2024 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. T-36 „Dėl Alytaus miesto savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų tvirtinimo“, Asmens su negalia gerovės taryba patvirtinta Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 29 d. sprendimu Nr. T-83. „Asmens su negalia gerovės taryboje įtraukti nevyriausybinių organizacijų atstovai (5 nevyriausybinių organizacijų deleguoti atstovai) bei posėdžiuose dalyvaujantys kviestiniai svečiai atstovauja asmenų su negalia bendruomenės narius.“

Alytaus miesto savivaldybės administracijoje nuo 2024 m. balandžio 9 dienos yra paskirtas asmenų su negalia koordinatorius, kuris vykdo įstatymų priskirtą asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją.

Siekiant asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo, Alytaus

miesto savivaldybės administracijoje asmenims su negalia: užtikrinamas socialinių paslaugų kataloge numatytų socialinių paslaugų teikimas ir asmeninė pagalba, įgalinantis asmenis su negalia gyventi savarankiškai; siekiant užtikrinti asmenų su negalia poreikius, papildomai perkamos ir finansuojamos kompleksinės paslaugos netipinės raidos vaikams ir jų šeimos nariams, organizuojamas individualus ir grupinis laisvalaikio užimtumas vaikams ir jaunuoliams su negalia; įgyvendinant užimtumo didinimo programą savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamas asmenų su negalia įdarbinimas; įgyvendinant Europos sąjungos finansuojamą projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“, savivaldybėje dirba atvejo vadybininkas su psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčiais asmenimis; įgyvendinant Europos Sąjungos finansuojamą projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“, veikia socialinės dirbtuvės asmenims su negalia; asmenų su negalia koordinatorius koordinuoja gautus iš asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagalbos planus – suteikta informacija/konsultacija 90 asmenų, paskirtos paslaugos 18 asmenų; įgyvendinama būsto pritaikymo programa: pritaikyti 9 būstai, nupirkti 3 laiptų kopikliai; gerinama infostruktūra, užtikrinamas aplinkos pritaikymas: pėsčiųjų-dviračių takų ir šaligatvių susikirtimuose su važiuojamąja dalimi įrengiami aklųjų ir silpnaregių įspėjamieji bei vedimo paviršiai iš trinkelio su specialiais paviršiaus nelygumais, susikirtimuose su važiuojamąja dalimi nužeminti gatvės bordiūrai, įrenginėjamos aikštelės vietos skirtos asmenims su negalia, stovėjimo aikštelės bus atskirtos nužemintu gatvės bortu bei saugos salele, matomumui užtikrinti pėsčiųjų perėjų vietose pašalinami matomumui trukdantys želdiniai, pėsčiųjų-dviračių takų ir šaligatvių dangą neišsikiša objektai, galintys trukdyti asmenims su negalia judėjimui, pėsčiųjų takuose, šaligatviuose įrengiama aklųjų ir silpnaregių vedimo sistema iš betoninių trinkelio su reljefiniu paviršiumi; projektuojamas penkių aukštų, dviejų laiptinių, 30 butų daugiabutis, atitinkantis socialinio būsto sąlygas, pritaikytas asmenims su negalia bei gausioms šeimoms; švietimo įstaigose taikomas įtraukusis ugdymas: patalpų pritaikymas fizinę negalią turintiems vaikams, įrenginėjamos saugios erdvės nusiramimui, sensoriniai kambariai vaikams, turintiems raidos ir elgesio, emocijų sutrikimų.“

3.3. Alytaus rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir jos nuostatai patvirtinti Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. K-43 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų patvirtinimo“.

„Vadovaujantis Alytaus rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų, patvirtintų Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. K-43 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų patvirtinimo“, 7 ir 8 punktais, Alytaus rajono savivaldybės mero 2024 m. birželio 11 d. potvarkiu Nr. K2-259 „Dėl Alytaus rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos patvirtinimo“ buvo patvirtinta Alytaus rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos personalinė sudėtis, kurioje asmenų su negalia bendruomenės nariams atstovauja du tarybos nariai – Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Alytaus rajono padalinio atstovas ir VšĮ LASS pietvakarių centro atstovas. 2024 m. liepos 18 d. įvyko pirmasis tarybos posėdis, kurio metu buvo išrinktas tarybos pirmininkas ir jo pavaduotojas. Tarybos pirmininku išrinktas nevyriausybinių organizacijų atstovas, kuris atstovauja asmenų su negalia bendruomenės narius. Savivaldybėje nuo 2024-03-01 yra paskirtas asmenų su negalia reikalų koordinatorius.

Šiais metais [2024 m.] planuojama parengti Alytaus rajono savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą, interneto svetainėje patalpinti skelbiamą nekintamą informaciją lietuvių gestų ir lengvai suprantama kalba [aprašas

patvirtintas 2025 m. balandžio 10 d. administracijos direktoriaus [sakymu]. Alytaus rajono savivaldybėje pradėjus taikyti atvejo vadybos modelį psichikos ir (ar) intelekto negalią turintiems asmenims, siekiama: skatinti psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčių asmenų savarankišką gyvenimą ir dalyvavimą bendruomenėje; skatinti alternatyvių institucinei globai paslaugų plėtrą bendruomenėje, siekiant prevencijos patekimui į stacionarias socialines globos įstaigas; mažinti artimųjų, globojančių ir (ar) prižiūrinčių asmenis, turinčius psichikos ir (ar) intelekto negalią, patiriamą psichologinę, emocinę, fizinę naštą rūpinantis negalią turinčiuoju asmeniu; užtikrinti valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir (ar) organizacijų, teikiančių socialines, sveikatos priežiūros, teises, švietimo ir kitas paslaugas, reikalingas asmenų individualių poreikių tenkinimui, veiklos koordinavimą ir skatinti jų bendradarbiavimą.

2022–2030 metų Alytaus regiono plėtros plane, patvirtintame Alytaus regiono plėtros tarybos 2023 m. balandžio 5 d. sprendimu Nr. K-19 „Dėl 2022 – 2030 metų Alytaus regiono plėtros plano patvirtinimo“ (Alytaus regiono plėtros tarybos 2024 m. birželio 28 d. sprendimo Nr. K-19 redakcija) patvirtinti tikslai ir uždaviniai asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo paslaugų teikimo srityje: infrastruktūros modernizavimas; apsaugoto būsto, apgyvendinimo grupinio gyvenimo namuose ir dienos užimtumo paslaugų infrastruktūros plėtra.

Alytaus rajono savivaldybė, įgyvendindama „Tūkstantmečio mokyklų“ programą, organizuoja mokymus švietimo įstaigų vadovams ir pedagoginiams darbuotojams įtraukiojo ugdymo tema; gimnazijų ugdymo planai papildyti ilgalaikiais ugdymo projektais, užsiėmimų ciklais, skirtais įtraukiojo ugdymo sričiai; įtraukiojo ugdymo užsiėmimai integruoti su STEAM ir kultūrinėmis veiklomis įtraukiant visus mokinius. Šiems tikslams įgyvendinti pasitelkiami išorės tiekėjai ir partneriai, įstaigos aprūpinamos specializuotomis priemonėmis.“

3.4. Anykščių rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba patvirtinta Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. 1-TS-12. Asmens su negalia gerovės tarybos personalinė sudėtis patvirtinta 2024 m. vasario 23 d. mero potvarkiu Nr. 1-MP-88 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos personalinės sudėties patvirtinimo“. Socialinės paramos skyriuje įdarbintas asmenų su negalia reikalų koordinatorius, kurio pareigybės įsteigta ir patvirtinta Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. 1-AĮ-20.

„Vadovaudamiesi informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. A1-784 „Dėl informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijų patvirtinimo“, Anykščių rajono savivaldybėje yra rengiamas informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais tvarkos aprašas. Viešinama visa aktuali informacija apie Anykščių rajono savivaldybėje įgyvendinamas asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimo priemonės ir (ar) paslaugas. Vykdomi Anykščių rajono savivaldybės informacinio puslapio pritaikymo darbai asmenims su regos negalia. Taip pat renkami duomenys apie Anykščių rajono savivaldybės teritorijoje gyvenančius asmenis su negalia (asmenų su negalia skaičius, jų pasiskirstymas pagal amžių, lytį, negalios sunkumą).

Vadovaujantis pagalbos koordinavimo asmeniui su negalia skyrimo, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. V-71 „Dėl pagalbos koordinavimo asmeniui su negalia skyrimo, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Anykščių rajono savivaldybėje yra užtikrinamas pagalbos plane asmeniui su negalia nustatytų individualių pagalbos poreikių tenkinimas.“

3.5. Birštono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos veiklos nuostatai patvirtinti Birštono savivaldybės tarybos 2024 m. liepos 11 d. sprendimu Nr. (1.3.E.)-TSE-117 „Dėl Birštono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos veiklos nuostatų patvirtinimo“.

Birštono savivaldybės taryba 2024 m. rugpjūčio 29 d. sprendimu Nr. (1.3.E.)-TSE-133 „Dėl Birštono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo“ sudarė Asmens su negalia gerovės tarybą. „Tarybos sudėtyje yra NVO, atstovaujančių asmenų su negalia interesus, atstovai. Birštono savivaldybėje asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus kol kas nėra, šiuo metu vyksta darbuotojo paieška, tikimasi, kad artimiausiu metu Savivaldybei priskirta asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcija bus pradėta įgyvendinti. Birštono savivaldybės administracija 2024 metais, taip kaip ir ankstesniais metais, glaudžiai bendradarbiauja su organizacijomis, atstovaujančiomis asmenų su negalia interesus, teikia joms finansinę paramą, užtikrina socialinių paslaugų, asmeninės pagalbos teikimą asmenims su negalia, įgyvendina būsto ir aplinkos pritaikymo asmenims su negalia programą.“

3.6. Biržų rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis ir nuostatai patvirtinti Biržų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 1 d. sprendimu Nr. T-43 „Dėl Biržų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos nuostatų patvirtinimo“. Į Asmens su negalia gerovės tarybą įtraukti asmenis su negalia vienijančių organizacijų atstovai, savivaldybės tarybos nariai, Socialinės paramos, Švietimo ir kultūros skyriaus darbuotojai. Savivaldybėje nuo 2024 m. vasario 12 d. dirba asmenų su negalia reikalų koordinatorius.

„Asmens su negalia gerovės taryba posėdžiavo du kartus. Posėdžių metu spręsti šie klausimai: šių metų kovo mėnesį vykdytos asmenų su negalia apklausos rezultatų aptarimas. Apklausa buvo vykdoma savivaldybės internetiniame puslapyje ir pasitelkiant organizacijas, vienijančias asmenis su negalia. Nuspręsta savivaldybės įstaigoms pateikti rekomendaciją dėl fizinės ir informacinės aplinkos pritaikymo asmenims su negalia. Rekomendacija Savivaldybės įstaigoms pateikta 2024 m. balandžio 8 d. 2024 m. gegužės 8 d. Savivaldybės mero potvarkiu Nr. M-259 patvirtintas Asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo 2024–2026 metų planas. Pristatytas Atvejo vadybos (žmonėms su intelekto ir (ar) psichosocialine negalia) modelis. Informacija apie Savivaldybę ir Savivaldybės tinklapio nekintama informacija, parengta lengvai suprantama kalba ir paskelbta tinklapyje. Ši informacija taip pat parengta lietuvių gestų kalba ir paskelbta tinklapyje. Asmenų su negalia reikalų koordinatorė, atvejo vadybininkas (žmonėms su intelekto ir (ar) psichosocialine negalia) ir seniūnijų socialinio darbo organizatoriai vykdo pagalbos koordinavimo planus. Savivaldybė teikia metodinę pagalbą Socialinėms dirbtuvėms.“

3.7. Druskininkų savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Druskininkų savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T1-73 „Dėl Druskininkų savivaldybės Asmens su negalia gerovės tarybos veiklos nuostatų patvirtinimo“. Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis patvirtinta Druskininkų savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T1-74. „Taryba sudaryta atsižvelgiant į Druskininkų savivaldybės nevyriausybių organizacijų, veikiančių asmenų su negalia srityje, siūlymus. Tarybos sudėtyje yra keturi asmenų su negalia bendruomenės nariai ir šeši Druskininkų savivaldybės administracijos atstovai. Trys Tarybos nariai yra ir Druskininkų savivaldybės nevyriausybių organizacijų tarybos nariai. Tarybos sekretorė yra asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus funkcijas atliekanti Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė. [...]“

Visa asmenims su negalia svarbi informacija viešinama Savivaldybės administracijos internetinėje svetainėje, skiltyje „Asmenų su negalia integracija“. Savivaldybės taryba 2024 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. T1-86 „Dėl Druskininkų savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų plano patvirtinimo“ patvirtino Druskininkų savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų planą, kuriuo remiantis organizuojamos ir

teikiamos socialinės paslaugos gyventojams, atsižvelgiant į savivaldybės gyventojų poreikius, realias plėtros apimtis bei etapus, nustatant savivaldybės socialinių paslaugų sistemos plėtros prioritetus.

Savivaldybė rengė savo dalį Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Alytaus regione žemėlapiu (toliau – Žemėlapis), kurį 2024 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. K-16 „Dėl perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Alytaus regione žemėlapiu patvirtinimo“ patvirtino Alytaus regiono taryba. Žemėlapiu tikslas – parengti žmonių su negalia globos deinstitutionalizacijos strategiją, kurios pagrindu regionuose bus įgyvendinamas tolygus, tvarus ir žmogaus teisėmis grįstas perėjimas nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų. Žemėlapyje numatyta, kad iki 2029 m., Savivaldybėje bus pastatyti ir įrengti nauji ketvirtieji savarankiško gyvenimo namai ir įkurtas dienos užimtumo centras proto ir psichikos negalią turintiems asmenims.

Savivaldybės administracija kartu su Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuo 2024 m. balandžio mėn. pradėjo vykdyti projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“. Savivaldybės administracijoje įdarbintas atvejo vadybininkas, kuris teikia paslaugas asmenims, turintiems psichikos ar / ir intelekto negalią.

Savivaldybėje tęsiamas asmeninės pagalbos teikimas asmenims su negalia. Asmeninio asistento pagalbą teikia nevyriausybinių organizacijų – Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Druskininkų viltis“. Savivaldybėje tęsiamas socialinės reabilitacijos asmenims su negalia bendruomenėje paslaugų teikimas. Asmenų su negalia srityje aktyviai veikiančios trys nevyriausybinių organizacijų teikia paslaugas daugiau nei 70 asmenų su negalia.

Savivaldybės administracija 2024 metais vykdo projektą „Darnus judumas visiems“ (URBACT IV). Projekto tikslas, dalijantis patirtimi su kitais Europos miestais spręsti su darniu judumu pažeidžiamoms grupėms susijusius iššūkius ir išbandyti konkrečius sprendimus, kaip paversti Druskininkus miestu, kuriame būtų patogu judėti visiems. Savivaldybės administracija projektą įgyvendina kartu su 9 Europos Sąjungos partneriais. Šiais metais Savivaldybės lėšomis finansuojami ir sėkmingai 7 nevyriausybinių organizacijų vykdomi socialinės veiklos projektai. Įvairios paslaugos ir pagalba teikiama daugiau nei 300 asmenų su negalia bei senjorų. Projektų įgyvendinimui skirta 71100 Eur Savivaldybės biudžeto lėšų.

Savivaldybėje veikia 6 vaikų dienos centrai, kurie teikia akredituotas vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugas ir kurių infrastruktūra pritaikyta vaikų su negalia poreikiams. Šiuo metu vaikų dienos centrus lanko 23 vaikai su negalia nuo 6 iki 18 m.

2024 metais atnaujintas bendradarbiavimas su Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacija (toliau – POLA). Informacija apie POLA skleidžiama Savivaldybės gyventojams Savivaldybės administracijos internetinėje svetainėje.

2024 metais savivaldybės lėšomis įrengus 3 būstus, Druskininkų savivaldybės Socialinių paslaugų centras asmenims su negalia pradėjo teikti akredituotą apgyvendinimo apsaugotame būste paslaugą. Druskininkų savivaldybėje asmenims su negalia užtikrinama galimybė gauti įvairią, jų poreikius atitinkančią pagalbą: teikiamos kokybiškos socialinės, švietimo, sveikatinimo, kultūros ir kitos paslaugos. Kiekvienais metais plečiama paslaugų įvairovė, gerinamas paslaugų prieinamumas, paslaugų teikimui pasitelkiami įvairūs socialiniai partneriai: viešosios įstaigos, nevyriausybinių organizacijų, bendruomenės.

3.8. Elektrėnų savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir jos nuostatai patvirtinti Elektrėnų savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. VII.TS-123 „Dėl Elektrėnų savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo, nuostatų ir sudėties

patvirtinimo“. „Elektrėnų savivaldybės asmens su negalia gerovės taryba sudaryta iš Elektrėnų savivaldybės administracijos (6 nariai), Elektrėnų savivaldybės tarybos (2 nariai) ir Elektrėnų savivaldybės teritorijoje veikiančių nevyriausybinų organizacijų atstovų (3 nariai). Asmenų su negalia bendruomenės interesams atstovauja nevyriausybinų organizacijų deleguoti atstovai. Elektrėnų savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos pirmas posėdis įvyko 2024 m. liepos 5 d. Posėdžio darbotvarkės klausimai: dėl Elektrėnų savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos 2024 m. veiklos plano patvirtinimo; dėl kelių ženklavimo keitimo / papildomų ženklų pastatymo, kuriais būtų leidžiama sustoti / stovėti transportui prie Vievio neįgalųjų draugijos nuomojamų patalpų (Trakų g. 27, Vievis) įėjimo. Nuo 2024 m. balandžio 2 d. Elektrėnų savivaldybės administracijoje darbą pradėjo Asmenų su negalia reikalų koordinatorius.

Elektrėnų savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. 03V-E-181 patvirtino aprašą „Dėl Elektrėnų savivaldybės administracijos informacijos teikimo ir (ar) rengimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašo patvirtinimo“. Elektrėnų savivaldybės administracijos interneto svetainėje www.elektrėnai.lt 2024 metais parengta informacija pritaikyta silpnaregiams, skelbiama informacija lengvai suprantama kalba, rengiama informacija lietuvių gestų kalba.“

3.9. Ignalinos rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir jos nuostatai patvirtinti Ignalinos rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 2 d. sprendimu T-83 „Dėl Ignalinos rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“.

„2024 m. gegužės 29 d. Ignalinos rajono mero potvarkiu „Dėl Ignalinos rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos personalinės sudėties patvirtinimo“ patvirtinta asmens su negalia tarybos personalinė sudėtis. Taryba veikia visuomeniniais pagrindais ir sudaryta lygiateisės partnerystės pagrindu iš Savivaldybės administracijos, Savivaldybės įstaigų ir nevyriausybinų organizacijų deleguotų atstovų. Vykdamas įstatymu priskirtą asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją, savivaldybėje nėra paskirto asmenų su negalia reikalų koordinatorius. Laisvai asmenų su negalia reikalų koordinatorius pareigybei užimti konkursas paskelbtas ketvirtą kartą. Konkursuose dalyvavę pretendentai nesurenka reikiamo balų skaičiaus arba neatitinka pareigybei keliamų specialių reikalavimų. Šiuo metu atranka į Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir kaimo reikalų skyriaus specialisto (asmenų su negalia reikalų koordinatorius) pareigas paskelbta. Asmenų su negalia integracija vykdoma teikiant Socialinių paslaugų kataloge numatytas socialines paslaugas ir įgyvendinant socialinės integracijos projektus bei teikiant asmenims specialiosios pagalbos priemones.“

3.10. Jonavos rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba, jos sudėtis ir nuostatai patvirtinti Jonavos rajono savivaldybės tarybos 2024 m. liepos 18 d. sprendimu Nr. 1TS-148 „Dėl Jonavos rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“. Taryba sudaryta iš vieno savivaldybės tarybos nario, penkių savivaldybės administracijos ir įstaigų atstovų bei keturių savivaldybėje veikiančių nevyriausybinų organizacijų atstovų, atstovaujančių asmens su negalia interesams. Nuo 2024 m. vasario 1 d. Savivaldybėje priimtas negalios reikalų koordinatorius.

„2024 m. vasario 22d. įsakymu Nr. 13B-157 buvo pakeistas „Dėl Jonavos rajono savivaldybės būsto pritaikymo komisijos darbo reglamento patvirtinimo ir komisijos sudarymo“ į komisijos sudėtį įtraukiant negalios reikalų koordinatorę.

Užtikrinant lygias galimybes asmenims su negalia, skirtas ypatingas dėmesys informacijos prieinamumui asmenų su negalia pasirinktu prieinamu bendravimo būdu. Buvo atliktas Jonavos rajono savivaldybės internetinės svetainės vertinimas, kuriuo pagrindu buvo atliktas internetinės svetainės pritaikymas skirtingas negalias turintiems

asmenims. Ruošiama vidaus tvarka „Dėl Jonavos rajono savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais. [vidaus tvarkos aprašas patvirtintas 2024 m. rugpjūčio 7 d. administracijos direktoriaus įsakymu]. Taip pat Jonavos rajono savivaldybė paskatino savivaldybės įstaigas užsiregistruoti www.stasis.lt. Šios internetinės svetainės pagalba asmenys su negalia gali gauti tikslią informaciją apie tai, ar pastatas atitinka asmenų su negalia poreikius.

Siekiant užtikrinti Asmens su negalia teisių apsaugos priemonių ir paslaugų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje, vykdomas pagalbos koordinavimo plano įgyvendinimas. 2024 m. birželio 3 d. Jonavos rajono savivaldybės mero potvarkiu Nr. 1B-206 pavesta Jonavos rajono socialinių paslaugų centrui pagal kompetenciją dalyvauti sudarant bei įgyvendinant asmenims su negalia pagalbos koordinavimo planus.

Užtikrinant ugdymo įstaigų prieinamumą taikant universalios dizaino principus parengtas Jonavos „Neries“ pagrindinės mokyklos paprastojo remonto projektas, J. Ralio gimnazijos kapitalinio remonto bei priestatų (1h1p ir 2h1p) ir rūbinės (7H0b) griovimo techninis darbo projektas, R. Samulevičiaus progimnazijos pastato paprastojo remonto projektas.

Kauno regiono plėtros tarybos 2023 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. 6KS-68 „Dėl Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Kauno regiono žemėlapio patvirtinimo“ Jonavos savivaldybė įgyvendina projektą „Asmenų su intelekto ir psichikos negalia institucinės globos pertvarkos įgyvendinimas Jonavoje“. Projekte numatyta įsteigti 1 grupinius gyvenimo namus ir 2 apsaugotus būstus. Šiuo projektu siekiama sukurti sąlygas, reikalingas veiksmingam ir tvariam perėjimui nuo institucinės globos prie bendruomenėje teikiamų paslaugų, kurios skatintų asmenų, turinčių intelekto ir (ar) psichikos negalią savarankiškumą ir visapusišką dalyvavimą bendruomenėje.

Siekiant užtikrinti kompleksinių savivaldybėje teikiamų paslaugų tvarumą, koordinuoti jų teikimą, palengvinti asmenų su negalia socialinę integraciją į visuomenę ir teikti reikalingą pagalbą, Jonavos rajono savivaldybė vykdo/tęsia įvairius su socialinių paslaugų ir infrastruktūros kokybės bei prieinamumo didinimu susijusius projektus ir programas, finansuojamas tiek ES struktūrinių fondų, tiek valstybės bei savivaldybės biudžeto lėšomis, taip pat skiriamos savivaldybės biudžeto lėšos socialiniams projektams įgyvendinti, skelbiami konkursai, kuriuose dalyvauja ir sėkmingai įgyvendina projektus nevyriausybinių organizacijų, dirbančių su asmenų su negalia integracija, užimtumu, kokybišku laisvalaikiu ir pan.“

3.11. Joniškio rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos veiklos nuostatai patvirtinti Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. T-81 „Dėl Joniškio rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“. Asmens su negalia gerovės taryba sudaryta Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T-96 „Dėl Joniškio rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo“. Tarybą sudaro 14 narių, iš jų 2 deleguoti savivaldybės mero, 5 savivaldybės administracijos darbuotojai, 7 asmenys, atstovaujantys Joniškio rajono asmenų su negalia nevyriausybiniams organizacijoms (nuoroda į dokumentą informacinėje sistemoje). „Asmens su negalia koordinatoriaus pareigybės numatytos funkcijos šiuo metu yra paskirstytos 3 savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus specialistams. Bus skelbiamas konkursas šiai pareigybei užimti.

Savivaldybės administracija pritaikė savivaldybės interneto svetainę, kurioje įdiegtas Prieinamumo Meniu, dokumentai rengiami naudojant tinkamą teksto šriftą, dydį, alternatyvųjų tekstą netekstiniais elementais ir kt. Asmenys savivaldybės administracijoje aptarnaujami vieno langelio principu, esant poreikiui bendradarbiaujama su Lietuvos aklųjų

ir silpnaregių sąjunga, VšĮ Šiaulių kurčiųjų centru ir kitomis įstaigomis. Taip pat atlikta pirmo aukšto higienos patalpos rekonstrukcija, kad ja patogiai galėtų naudotis ir asmenys su negalia.

Joniškio rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos pirmajame posėdyje tarybos nariai teikė siūlymus dėl Joniškio rajono savivaldybės asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo veiksmų plano bei tarybos veiklos plano sudarymo, siūlyta nagrinėti savivaldybės asmenų su negalia ugdymo, užimtumo, sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo bei informacijos sklaidos klausimus ir kitas tarybos kadencijos metu kilusias problemas.“

3.12. Jurbarko rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti 2024 birželio 27 d. savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T2-217 „Dėl Jurbarko rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos nuostatų patvirtinimo“.

Savivaldybės mero 2024 m. lapkričio 13 d. potvarkiu patvirtinta Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis, į ją įeina keturi asmenys iš nevyriausybinių organizacijų. „Savivaldybės administracijoje asmenų su negalia reikalų koordinatoriumi paskirta Savivaldybės administracijos asmenų su negalia reikalų koordinatore.“

Savivaldybėje patvirtintas Strateginis veiklos planas, kurio programos plačiai apima ir asmenų su negalia socialinės integracijos sritis. Programoms finansuoti Savivaldybės biudžete numatytos lėšos skiriamos pagalbos į namus paslaugų teikimo finansavimui, akredituotų socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje finansavimui, psichologinės pagalbos teikimo vaikams su negalia ir jų šeimoms finansavimui, asmenų su negalia pavėžėjimo paslaugų teikimo finansavimui, apmokėjimui už slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas, neįgalųjų aprūpinimui labiausiai reikalingomis techninės pagalbos priemonėmis, asmenų su negalia aprūpinimui būtiniausiomis slaugos priemonėmis, būsto ir jo aplinkos pritaikymui asmenims su negalia, viešosios aplinkos pritaikymui asmenims su negalia, asmeninės pagalbos teikimo finansavimui ir kt. Gerinant asmenų su negalia susisiekimo viešuoju transportu prieinamumą Savivaldybė šiais metais įsigijo tris elektrinius autobusus, kurie yra vienaaukščiai su žemagrindžiu įlipimu ties pirmomis ir antromis durimis. Juose įrengtos 23 sėdimos vietos keleiviams, 1 vairuotojui, 1 vieta asmeniui su negalia ir iki 28 stovimų vietų. Visi autobusai yra pritaikyti žmonėms su negalia, jame yra ne tik rampa neįgaliojo vežimėliui įvažiuoti, bet ir informacinės sistemos, garso ir vaizdo signalai, švieslentės. Žmonėms su negalia skirti iškvietimo mygtukai pažymėti Brailio raštu, yra atlenkiamos sėdynės, skirtos žmogaus su negalia palydovui. Kelionės metu, asmeniui su negalia ar mamai su vaiko vežimėliu įlipti ar išlipti pritaikytą rampą atlenkia autobuso vairuotojas.

Savivaldybės interneto svetainės puslapis pritaikytas asmenims su negalia, asmenų su negalia reikalų koordinatore parengė Savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais tvarkos aprašą, patvirtintą 2024 m. rugpjūčio 28 d. Savivaldybės direktoriaus įsakymu Nr. O1-2.1-624, paskatino savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų naudojimąsi www.stasis.lt platforma. Taip pat šiais metais darbą Savivaldybės Socialinės paramos skyriuje pradėjo asmenų su psichikos ir (ar) proto negalia atvejo vadybininkė, kuri informuoja ir konsultuoja asmenis apie galimybę gauti socialines, sveikatos priežiūros, užimtumo, teisinės ir kitas kompleksines paslaugas; atlieka asmens situacijos analizę ir inicijuoja socialinių ir kitų kompleksinių paslaugų poreikį, inicijuoja, koordinuoja ir kontroliuoja asmens kompleksinio individualaus pagalbos plano įgyvendinimą.“

3.13. Kaišiadorių rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. V17E-160 „Dėl Kaišiadorių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų patvirtinimo“. Savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. V17E-186 patvirtinta Asmens

su negalia gerovės taryba. Taryba sudaryta iš 7 asmenų: savivaldybės tarybos narys, darbuotojai iš administracijos, nevyriausybinių organizacijų. „2024-07-19 įvyko pirmas Asmens su negalia gerovės tarybos posėdis, kurio metu išrinktas Tarybos pirmininkas, pavaduotojas, sekretorius, numatyta kito posėdžio data, iškelti klausimai sekančiam posėdžiui. Nuo 2024-04-09 koordinatoriaus funkcijas atlieka vyriausiasis specialistas, iki kol nuolatiniam darbui priimtas asmens su negalia reikalų koordinatorius.“

3.14. Kalvarijos savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti, Asmens su negalia gerovės taryba sudaryta Kalvarijos savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 31 d. sprendimu Nr. T-121. Tarybą sudaro „2 Savivaldybės tarybos nariai, Kalvarijos savivaldybės vicemeras, kuruojantis socialinę sritį, 1 Kalvarijos savivaldybės socialinių paslaugų centro atstovas, 2 nevyriausybinių organizacijų atstovai, 1 VšĮ Kalvarijos savivaldybės sveikatos centro atstovas, 9 savivaldybės administracijos atstovai. Taryba sprendžia klausimus, susijusius su asmenų su negalia teisių užtikrinimu, jų gerove, socialine integracija, ir kt. Savivaldybėje, vykdamas Įstatymu priskirtą asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją, yra paskirtas asmenų su negalia reikalų koordinatorius. Tarybos posėdyje aptartas asmenų su negalia veiklos plano 2024 metams sudarymas, priemonės, kurios bus siūlomos įtraukti į savivaldybės strateginius planus. Aptarta situacija dėl viešosios paskirties objektų prieinamumo asmenims su negalia, Kalvarijos savivaldybės informacinės aplinkos prieinamumas ir kiti einamieji klausimai.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. lapkričio 28 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.15. Kauno miesto savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba sudaryti ir patvirtinti tarybos nuostatai Kauno miesto savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 23 d. sprendimu Nr. T-160 „Dėl Kauno miesto savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“. „Skirtingą negalią turinčius asmenis atstovaujančios organizacijos, veikiančios ir teikiančios paslaugas Kauno mieste, pasiūlė organizacijų atstovus į Tarybą reaguojant į Savivaldybės viešai paskelbtą kvietimą dėl Tarybos steigimo. Pagal Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus Tarybos nuostatus, išskiriamos šios pagrindinės Tarybos funkcijos: analizuoti asmenų su negalia socialines problemas ir skatinti asmenis su negalia bei nevyriausybines organizacijas dalyvauti tų problemų sprendime. Taryba sudaryta iš Kauno miesto savivaldybės tarybos narių, Savivaldybės administracijos padalinių darbuotojų ir asmenų su negalia organizacijų atstovų pagal negalios pobūdį. Tarybos nariai į jos sudėtį įtraukti atsižvelgiant į tai, kad Tarybos veikla apima horizontalios politikos asmenų su negalia teisių užtikrinimo srityje (apimant švietimo ir sveikatos ir kt. sritis) įgyvendinimą. Savivaldybės administracijoje asmenų su negalia reikalų koordinatorius dirba nuo 2024 m. rugpjūčio 2 d. ir šiuo metu planuojama papildyti šiuo nariu Tarybos sudėtį. Savivaldybės administracija įgyvendina teisės aktuose numatytas asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimo priemones bei organizuoja paslaugų, numatytų Savivaldybės planavimo dokumentuose, Savivaldybės strateginiame veiklos ir einamųjų metų socialinių paslaugų planuose asmenims su negalia teikimą.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2025 m. kovo 21 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.16. Kauno rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Kauno rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. TS-146 „Dėl Kauno rajono savivaldybės Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų patvirtinimo“. Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis patvirtinta Kauno rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. TS-198. Tarybos sudėtyje yra šešių Kauno rajone veikiančių nevyriausybinių

organizacijų, atstovaujančių asmenų su negalia interesams, atstovai, trys Kauno rajono savivaldybės administracijos atstovai, du Kauno rajono savivaldybės tarybos atstovai ir vienas Kauno rajono socialinių paslaugų centro atstovas.

„Vykdant asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją, Kauno rajono savivaldybės administracijoje nuo 2023 metų yra įsteigta Asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus pareigybė. Koordinavimo funkciją vykdo Kauno rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausias specialistas [...]. Veiksmai atlikti šiais metais, dėl asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo, paslaugų teikimo jiems srityje: baigiant vykdyti ES projektą „Socialinių paslaugų infrastruktūros tinklo sukūrimas ir plėtra asmenims, turintiems proto ir (arba) psichikos negalią, Kauno rajono savivaldybėje“ veiklą pradėjo du grupinio gyvenimo namai (VšĮ Socialinės terapijos namai, VšĮ Tapk laisvas); įsteigta atvejo vadybininko pareigybė, kuri yra orientuota į asmenų su negalia poreikių vertinimą, planavimą, organizavimą, paslaugų koordinavimą, tenkinimą ir įgyvendinimą; siekiant skatinti asmenų su negalia įsidarbinimo atviroje rinkoje galimybes, lavinant ir palaikant bendruosius ir specialiuosius darbinus įgūdžius atliekant prasmingas darbinio užimtumo veiklas pradėjo veiklą dvejų socialinės dirbtuvės; kaip ir kiekvienais metais birželio mėn. vyko Kauno rajono asmenų su negalia sporto šventė „Pabūkime kartu“, siekiant didinti socialinę integraciją į bendruomenę; parengta ir pavišinta informacija „Lengvai suprantama kalba“ www.krs.lt puslapyje, siekiant didinti informacijos prieinamumą; kreiptasi į Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie LR SADM dėl www.krs.lt internetinio puslapio įvertinimo.“

3.17. Kazlų Rūdos savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti, taryba įsteigta ir jos sudėtis patvirtinta Savivaldybės tarybos 2024 m. rugpjūčio 26 d. sprendimu Nr. TS-154. Savivaldybė 2024 m. spalio 21 d. svetainėje paskelbė, kad „Gerovės taryba yra visuomeniniais pagrindais prie Savivaldybės tarybos veikianti kolegiali institucija, sudaroma iš Savivaldybės institucijų ir nevyriausybinų organizacijų, atstovaujančių asmenų su negalia interesams, atstovų. Gerovės tarybą sudaro 11 narių. Kazlų Rūdos savivaldybėje veikiančios nevyriausybines organizacijas, atstovaujančios asmenų su negalia interesams, deleguoja po 1 savo atstovą“, ir pakvietė teikti prašymus. Savivaldybėje dirba asmenų su negalia reikalų koordinatoriai.

3.18. Kėdainių rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. TS-99. 2024 m. birželio 4 d. sprendimu Nr. TS-142 patvirtinta savivaldybės Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis. „Tarybą sudaro devyni nariai, iš kurių penki atstovauja Kėdainių rajone veikiančias nevyriausybines organizacijas, atstovaujančias asmenų su negalia interesus. Vykdant Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo priskirtą asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją, nuo 2024 m. kovo 25 d. Savivaldybėje priimtas asmenų su negalia reikalų koordinatoriai.“

2024 metais, siekiant asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo paslaugų teikimo srityje, Savivaldybėje 2024-06-27 įvyko Kėdainių rajono savivaldybės Asmens su negalia gerovės tarybos pirmasis posėdis, kurio metu svarstyta apklausos anketos dėl viešųjų erdvių ir lankomų įstaigų pritaikymo asmenims su negalia pildymo tikslingumas; aptartas Asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo 2024-2026 m. veiksmų plano rengimas, įtraukiant Savivaldybėje teikiamas socialines paslaugas, švietimo ir aplinkos prieinamumą asmenims su negalia.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. lapkričio 27 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.19. Kelmės rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis ir jos nuostatai buvo patvirtinti Kelmės rajono savivaldybės mero 2024 m. kovo 12 d. potvarkiu Nr. M-104 „Dėl Kelmės rajono

savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų ir tarybos sudėties patvirtinimo“. Atsižvelgiant į Vyriausybės atstovų įstaigos Vyriausybės atstovo Šiaulių ir Telšių apskrityse 2024 m. birželio 7 d. teikimą Nr. TR5-5-(5.5E) „Dėl Kelmės rajono savivaldybės mero 2024 m. kovo 12 d. potvarkio Nr. M-104 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų ir tarybos sudėties patvirtinimo“ panaikinimo“ šis potvarkis Kelmės rajono savivaldybės mero 2024 m. liepos 29 d. potvarkiu Nr. M-447 buvo panaikintas.

Kelmės rajono savivaldybės taryba 2024 m. rugpjūčio 29 d. sprendimu Nr. T-238 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėties ir jos nuostatų patvirtinimo“ patvirtino Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtį ir jos nuostatus. „Gerovės tarybą sudaro trylika narių, iš jų penki Kelmės rajono savivaldybės administracijos atstovai, vienas Kelmės rajono savivaldybės tarybos narys, trys socialinių įstaigų vadovai ir keturi asmenų su negalia nevyriausybių organizacijų atstovai.

Kelmės rajono savivaldybėje asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcija, Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. A-24 „Dėl pavedimo vykdyti asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją“ buvo pavesta atlikti trims Kelmės rajono savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriaus darbuotojams. Nuo š. m. [2024 m.] rugsėjo 2 d. šias pareigas pradėjo eiti asmens su negalia reikalų koordinatorius.

Kelmės rajono savivaldybėje yra teikiamos įvairios paslaugos asmenims su negalia. Šiuo metu savivaldybėje veikia 5 nevyriausybinių organizacijos, kurios teikia socialinės reabilitacijos asmenims su negalia bendruomenėje paslaugas. Kelmės lopšelyje-darželyje „Kūlverstukas“ veikia ikimokyklinio ugdymo ir dienos socialinės globos grupė vaikams su negalia. Vyresniems vaikams ir suaugusiems asmenims su negalia, Kelmės specialiojoje mokykloje veikia dienos centras. Rajone vystomos socialinės paslaugos, kaip asmeninė pagalba, pagalba į namus, dienos socialinė globa ir kitos paslaugos, kurios teikiamos asmenims su negalia. Kelmės rajono savivaldybė prisideda ir prie būsto pritaikymo asmenims su negalia. Per 2024 metus bus pritaikyti 4 būstai. Rengiant įvairius projektus, renovuojant ar statant naujus pastatus, ar įrengiant įvairias viešąsias erdves yra atkreipiamas dėmesys į asmenų su negalia poreikius. Šiais principais buvo vadovaujamasis, renovuojant Kelmės lopšelių darželį „Ažuoliukas“, įrengiant Kelmės dvaro ansamblio parką ar statant Bendruomeninius vaikų globos namus „Šypsena“, taip pat įrengiant grupinio gyvenimo namus Lupikų kaime.“

3.20. Klaipėdos miesto savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T2-156 „Dėl Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų patvirtinimo“. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 22 d. sprendimu Nr. T2-151 „Dėl Neįgaliųjų reikalų tarybos sudėties patvirtinimo“ sudaryta taryba iš 15 narių 4 metų laikotarpiui. „Taryba sudaryta iš savivaldybės tarybos narių, savivaldybės administracijos darbuotojų, įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų, dirbančių asmenų su negalia socialinės integracijos srityje, atstovų. Vykdamas Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu priskirtą asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją yra paskirtas asmenų su negalia reikalų koordinatorius. Šiais metais pradėtas vykdyti pagalbos koordinavimo asmeniui su negalia, kada susisiekiama su asmeniu ir (ar) jo atstovu dėl konkrečių priemonių ar paslaugų skyrimo. Taip pat pradėtas atvejo vadybos modelio taikymas Klaipėdos miesto savivaldybėje psichikos ir (ar) intelekto negalią turintiems asmenims. Atvejo vadybininkas, dirbdamas su asmenimis, turinčiais individualių ir kompleksinių poreikių, vertina, planuoja, organizuoja ir koordinuoja paslaugų, reikalingų asmens poreikių tenkinimui, įgyvendinimą. 2024 m. rugpjūčio 1 d. Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AD1-662 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais

prieinamais bendravimo būdais tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais tvarkos aprašas.“

3.21. Klaipėdos rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T11-272 „Dėl Klaipėdos rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir nuostatų patvirtinimo“. Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis patvirtinta savivaldybės mero 2024 m. liepos 7 d. sprendimu Nr. MV-896 ir patikslinta savivaldybės mero 2024 m. liepos 23 d. sprendimu Nr. MV-930 „Dėl asmens su negalia gerovės tarybos patvirtinimo, pakeitimo“. „Sudėtyje yra keturių Klaipėdos rajone veikiančių nevyriausybinių organizacijų atstovaujančių asmenų su negalia interesus atstovai, trys savivaldybės administracijos atstovai, bei dviejų įstaigų teikiančių socialines paslaugas asmenims su negalia atstovai ir du savivaldybės tarybos nariai.

Klaipėdos rajono savivaldybės administracijoje asmenų su negalia reikalų koordinatoriumi paskirtas Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos Sveikatos ir socialinės apsaugos skyriaus vyriausioji specialistė [...]. 2024 m. liepos 24 d. įvyko pirmas asmens su negalia gerovės tarybos posėdis, kurio metu nagrinėti aktualūs asmenims su negalia klausimai: viešųjų erdvių pritaikymas, asmenų su negalia sportavimo galimybės, asmens su negalia gerovės tarybos veiksmų plano tvirtinimas 2024 m. ir pristatytas pagalbos asmenims su negalia modelis. Savivaldybės biudžetinėje įstaigoje gerinant neįgaliųjų integraciją buvo priimtas asmuo darbui su pagalbos planais, kuris gavęs informaciją iš asmens su negalia teisių apsaugos agentūros susisiekiama su asmeniu, išsiaiškina kokios paslaugos jam yra reikalingos ir nedelsiant informuoja socialinius darbo organizatorius, kad šie atvyktų į asmens gyvenamąją vietą bei įvertintų socialinius poreikius. Būna atvejų kai žmogui pradedamos teikti paslaugos iškart.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. spalio 9 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.22. Kretingos rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti ir taryba įsteigta Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T2-267 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“.

Kretingos rajono savivaldybės mero 2024 m. liepos 3 d. potvarkiu Nr. V3-438 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėties patvirtinimo“ patvirtinta Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis. „Asmens su negalia gerovės tarybą sudaro 15 narių, iš kurių 6 – nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių asmenų su negalia interesams, atstovai, 1 – Kretingos rajono savivaldybės tarybos narys, 5 – Kretingos rajono savivaldybės administracijos atstovai, 1 – Kretingos rajono savivaldybės vicemerė ir 2 – socialines paslaugas teikiančių įstaigų atstovai.“ Kretingos rajono savivaldybės administracijoje nuo 2024 m. birželio 10 d. dirba asmens su negalia reikalų koordinatorius.

„Savivaldybėje, įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimo, integracijos ir prieinamumo didinimo priemones, buvo imtasi veiksmų:

Iš Kretingos rajono savivaldybės biudžeto finansuoja 2024 metų Kretingos rajono savivaldybės metiniame veiklos plane numatytų priemonių (socialinės reabilitacijos paslaugų asmenims su negalia teikimo, būsto pritaikymo asmenims su negalia, socialinių paslaugų teikimo, Kretingos socialinių paslaugų centro darbo organizavimo, socialinių paslaugų srities darbuotojų kvalifikacijos kėlimo) išlaidas.

Dalyvaujant projekte „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“ yra įsteigtas atvejo

vadybininko darbui su psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčiais asmenimis etatas, todėl projekto lėšomis, projekto įgyvendinimo laikotarpiui nuo 2024-08-27 įdarbintas 1 atvejo vadybininkas darbui su psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčiais asmenimis. LR SADM socialinėms dirbtuvėms 12 mėnesių yra skirta 40 437,12 Eur dviem darbuotojų etatams, socialinių dirbtuvių dalyvių kompensacijoms ir socialinių paslaugų administravimo išlaidoms. Kretingos rajono savivaldybė socialinių dirbtuvių projekto veiklos įgyvendinimui skiria lėšas dviem darbuotojų etatams ir kas mėnesį po 500 Eur priemonių veiklai vykdyti įsigijimui. Socialinių dirbtuvių paskirtis – didinti žmonių su intelekto ar psichosocialine negalia įsidarbinimo atviroje darbo rinkoje galimybes, ugdyti, lavinti ir palaikyti bendruosius ir specialiuosius darbinius įgūdžius, atliekant prasmingas darbinio užimtumo veiklas, nukreiptas į konkrečios prekės, produkto gamybą ar paslaugos atlikimą. Socialinių dirbtuvių paslauga teikiama žmonėms nuo 18 metų, kurie dėl tam tikrų negalios sąlygotų priežasčių negali įsidarbinti laisvojoje darbo rinkoje ar pasinaudoti įdarbinimo su pagalba paslauga.

Siekiant įvertinti nuosavybės ar panaudos teise valdomų pastatų prieinamumą visuomenei, Kretingos rajono savivaldybės įmonėms (įstaigoms) rekomenduota informaciją pateikti interneto svetainėje www.stasis.lt.

Siekiama įvertinti rinkimų apylinkių pritaikymo individualių poreikių turintiems asmenims galimybes.

Kretingos rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga Kretingos socialinių paslaugų centras (toliau SPC) teikia socialines paslaugas asmenims su negalia savivaldybėje.

Pagalbos į namus paslaugų gavėjams buvo teikiamos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, bendravimo, maisto produktų nupirkimo, pristatymo ir pagalbos ruošiant maistą, pagalbos buityje ir namų ruošoje, lydėjimo į įvairias įstaigas paslaugos ir kitos paslaugos reikalingos norint asmeniui sudaryti galimybes gyventi savo namuose.

Dienos veiklą vaikams organizuoja Kretingos socialinių paslaugų centro padalinys – Dienos veiklos tarnyba. Padalinio patalpose, kuriose organizuojama vaikų veikla, 2023 metais buvo atliktas remontas, visos patalpos 2023 m. buvo pritaikytos judėjimo negalią turintiems vaikams (įrengti lauko pandusai, vidaus laiptų keltuvai, išplatintos vidaus patalpų durys, pritaikyti sanitariniai mazgai), įrengta nauja erdvė sportui ir aktyviai veiklai, suremontuotos patalpos rankdarbių edukacijoms. Visos vaikų veiklai naudojamos patalpos atitinka technines, sanitarines ir higienos normas bei priešgaisrines saugos sąlygas. Vykdam projektą įsigyti baldai ir įvairus inventorių, skirtas vaikų sportinei, muzikinei veiklai, molio ir įvairių rankdarbių užsiėmimams.

Socialinės globos paslaugas suaugusiems asmenims, turintiems proto, psichinę ir fizinę negalią, Kretingos rajono savivaldybėje teikia Dienos veiklos centras – biudžetinė savivaldybės socialinės globos įstaiga, turinti stacionarios socialinės globos struktūrinį padalinį. Šiuo metu Dienos veiklos centrą lanko 41 suaugusių asmenų su negalia, kurių dalyvumo lygis nuo 0 % iki 55 %.

2024 m. rugpjūčio 19–23 dienomis vykdyta tarptautinė jaunimo ir asmenų su negalia integracinė stovykla „Ranka Rankoje“ Lietuvoje „Vinetu kaime“, dalyvavo 5 asmenys su negalia iš Kretingos, 5 – iš Lietuvos bei 5 – iš Latvijos.

Nuo 2024 m. kovo 1 d. iki 2026 m. vasario 28 d. Dienos veiklos centras vykdo ERDF 2021–2027 Interreg VI-A Latvijos – Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos ES finansuojamą projektą „*Social inclusion of disabled people and kids from disadvantage families, based on experience and joint cooperation/ Hand in Hand*“ LL-00024. Dienos veiklos centre projektu siekiama dalintis gerąja patirtimi ir gerinti teikiamas socialines paslaugas, pagerinti Kretingos atviro jaunimo centro patalpas ir jų įrengimus, suburti neįgalius asmenis ir vaikus iš nepalankios padėties šeimų bendrai veiklai, sustiprinti mentoriaus vaidmenį vaikų ir jaunimo socializacijai bei profesijos šėšėliavimui. Projekto veikla skirta dviejų socialinių grupių – vaikų iš nepalankių šeimų ir neįgaliųjų bendrų veiklų

vykdymui, jaunimo darbo šėšėliavimo veiklos vykdymui skatinant pasirinkti norimą profesiją, rekomendacijų dėl projekto tikslinės grupės integracijos iniciatyvų parengimas.

Nuolat su neįgaliųjų meno dirbiniais dalyvaujama miesto ir rajono mugėse. Vasaros laikotarpiu nuo gegužės pradžios iki rugsėjo pabaigos prekiaujama Kretingos muziejaus viename iš amatininkų namelių. Eksponuojamos neįgaliųjų meno darbų parodos Kretingos mieste ir seniūnijose. 2024 m. kovo pabaigoje Kretingos kultūros namų didžiojoje salėje vyko Tarptautinės teatro dienos renginys, į kurį sukviesta 12 Lietuvos neįgaliųjų centrų. Renginys buvo atviras visuomenei.

2024 m. nuo rugsėjo iki lapkričio bus vykdomas Tarptautinei tolerancijos dienai skirtas projektas „Mano delne Tavo ranka“. Tai tęstinis projektas, suvienijantis mokyklas, darželius ir neįgaliųjų įstaigas siekiant ugdyti negalios pažinimą per praktinį dalyvavimą bendrose veiklose.

Šiuo metu savivaldybėje BĮ „Padvarių socialinės globos namai“ teikia apsaugoto būsto paslaugą nuomojamame bute 2 asmenims ir grupinio gyvenimo namų paslaugą, BĮ „Padvarių socialinės globos namai“ nuosavybės teise priklausančiame name, kuriame paslaugą gauna 10 asmenų su psichine negalia.

Savivaldybėje trūksta ir planuojama plėsti šių socialinių paslaugų teikimą: planuojama statyti 7 apsaugotus būstus 14 asmenų. Apgyvendinimo apsaugotame būste paslauga galėtų pasinaudoti suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos, socialinę riziką patiriantys asmenys, pilnametystės sulaukę asmenys; planuojama statyti 1 grupinio gyvenimo namus 10 asmenų, kur būtų teikiama trumpalaikė / ilgalaikė socialinė globa, skirta suaugusiems asmenims su negalia ir / ar senyvo amžiaus asmenims.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2025 m. sausio 8 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.23. Kupiškio rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir jos nuostatai patvirtinti Savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. TS-62 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos įsteigimo, jos sudėties ir nuostatų patvirtinimo“. Tarybą sudaro 10 narių, iš jų trys nariai yra asmenų su negalia bendruomenės nariai ir suinteresuotos pilietinės visuomenės atstovai.

Savivaldybėje asmenų su negalia koordinavimo klausimus laikinai sprendžia Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja ir vyriausiasis specialistas. Asmenų su negalia koordinatorių Savivaldybėje planuojama įdarbinti iki 2024 metų pabaigos.

Savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. liepos 26 d. įsakymu ADV-253 „Dėl balsavimo patalpų vertinimo komisijos sudarymo“ sudaryta Balsavimo patalpų vertinimo komisija įvertinti savivaldybės teritorijoje esančių balsavimo patalpų tinkamumą (toliau – komisija). Į šios komisijos sudėtį įtrauktas Kupiškio rajono neįgaliųjų draugijos pirmininkas. Komisija įvertino savivaldybės teritorijoje esančių 20 balsavimo patalpų tinkamumą asmenims su negalia ir nustatė, kad visos patalpos atitinka šių patalpų pritaikymui keliamus reikalavimus.

Savivaldybės administracija koordinuoja individualios pagalbos klausimynų pildymą ir pagalbos planų vykdymą. 2024 metais 10 asmenų su negalia įtraukti į eilę dėl būsto ir aplinkos pritaikymo einamaisiais metais. Savivaldybė dalį socialinių paslaugų ir asmeninės pagalbos teikimą perdavė vykdyti nevyriausybinėms organizacijoms, kad asmenims su negalia socialinės paslaugos būtų pradedamos teikti kaip galima per trumpesnę laiką.

Savivaldybė bendradarbiauja su nevyriausybinėmis organizacijomis, atstovaujančiomis asmenų su negalia teisėms ir interesams, pagal kompetenciją prisideda prie šios veiklos vykdymo.

Savivaldybės 2024–2026 m. strateginiame veiklos plane, patvirtintame 2024 m. vasario 8 d. sprendimu Nr. TS-32 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės 2024–2026

m. strateginio veiklos plano patvirtinimo“, numatyta pasitvirtinti ir savo interneto svetainėje paskelbti informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarką ir paskirti darbuotoją, atsakingą už šios tvarkos įgyvendinimą, papildyti ir (ar) pakeisti savo veiklos srities teisės aktus, vidaus norminius teisės aktus, kitus dokumentus ir (ar) jų formas, siekiant jų suderinamumo su rekomendacijomis, formuoti informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais politiką, bendradarbiauti su nevyriausybinėmis organizacijomis, atstovaujančiomis asmenims su negalia.

VšĮ Kupiškio ligoninė 2024 m. pasirašė sutartį su Lietuvos kurčiųjų draugija dėl pagalbos teikimo asmenims su klausos sutrikimais visą parą ir pasitvirtino vidaus tvarką, nustatančią tokios pagalbos teikimą. VšĮ Kupiškio ligoninė vykdo apklausą, vertina pasiūlymus ir planuoja 2024 m. pritaikyti įstaigos internetinę svetainę asmenims su regėjimo, klausos ir psichosocialine negalia.

VšĮ Kupiškio rajono savivaldybės pirminės asmens sveikatos priežiūros centras 2024 m. atliko rizikos vertinimą dėl įstaigoje esančio lifto ir vieną iš priemonių dėl asmenų su negalia integracijos didinimo nusimato liftuose įdiegti garsinę, informacinę programėlę.“

3.24. Lazdijų rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta Lazdijų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. 5TS-398 „Dėl Lazdijų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“.

„Asmens su negalia gerovės taryba sudaryta iš 7 asmenų: 1 Lazdijų rajono savivaldybės atstovaujamosios institucijos atstovo, 1 Lazdijų rajono savivaldybės įstaigos, teikiančios socialines paslaugas Lazdijų rajono gyventojams, atstovo, 2 Lazdijų rajono savivaldybės administracijos atstovų, 3 nevyriausybinių organizacijų atstovų. Lazdijų rajono savivaldybėje nuo 2024-02-05 yra paskirtas asmenų su negalia reikalų koordinatorius.

Lazdijų rajono savivaldybės 2024 metų Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto plane, patvirtintame Lazdijų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 15 d. sprendimu Nr. 5TS-280 „Dėl 2024 metų Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto patvirtinimo“, numatyta priemonė „Asmenų su negalia reikalų koordinavimas savivaldybėje. Lazdijų rajono savivaldybės 2024–2026 metų strateginiame veiklos plane, patvirtintame Lazdijų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 15 d. sprendimu Nr. 5TS-279 „Dėl Lazdijų rajono savivaldybės 2024–2026 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“, yra vykdomos šios asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimo priemonės: socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugos organizavimas ir finansavimas; būsto pritaikymo neįgaliųjų poreikiams organizavimas ir administravimas.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2025 m. balandžio 11 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.25. Marijampolės savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai ir tarybos sudėtis patvirtinti Marijampolės savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 25 d. sprendimu Nr. 1-249 „Dėl Marijampolės savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėties ir nuostatų patvirtinimo“.

Asmens su negalia gerovės tarybą sudaro „Marijampolės savivaldybės vicemeras, Marijampolės specialiųjų socialinės globos namų direktorė, Marijampolės savivaldybės gydytoja, Lietuvos kurčiųjų draugijos Marijampolės skyriaus vadovė, Marijampolės sav. I grupės draugijos pirmininkė, Asmenų su negalia reikalų koordinatorė, Marijampolės savivaldybės tarybos Socialinės ir sveikatos apsaugos komiteto pirmininkas, VšĮ LASS Pietvakarių centro Marijampolės filialo pirmininkas – socialinio darbuotojo padėjėjas, VšĮ „Rainos svajonės“ steigėjas ir Marijampolės savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų skyriaus vedėjas.

Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. birželio 6 d.

įsakymu Nr. DP-414 [...] priimta Marijampolės savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų skyriaus asmenų su negalia reikalų koordinatore.

Rengiamas „Marijampolės savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašas“, Marijampolės savivaldybės internetinis puslapis bus pritaikytas asmenims su negalia: lengvai suprantama kalba, gestų kalba, silpnaregiams tinkamu šriftu. Marijampolės savivaldybės internetiniame puslapyje paskelbtas kvietimas Marijampolės savivaldybės gyventojams ir lankytojams dalyvauti apklausoje, kuri padės mums įvertinti, kaip gerai viešosios erdvės ir įstaigos yra pritaikytos asmenims su negalia. Gauti atsakymai padės mums parengti pasiūlymus, kurie bus teikiami asmenų su negalia Gerovės tarybai, siekiant pagerinti aplinkos pritaikymą. Marijampolės savivaldybėje šiais metais yra įsteigtas atvejo vadybininko etatas, darbui su psichikos ir intelekto negalią turinčiais asmenimis. Atvejo vadybininkas, atsižvelgdamas į individualius poreikius: palydi, informuoja, konsultuoja ir atstovauja asmenį, jeigu paslaugos teikiamos iš kelių paslaugų teikėjų, motyvuoja pagal galimybes asmenis su negalia dalyvauti atviroje darbo rinkoje.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. rugsėjo 16 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.26. Mažeikių rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba sudaryta ir jos veiklos nuostatai patvirtinti Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. T1-299 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“. „Gerovės tarybą sudaro 11 narių: atstovai iš Mažeikių rajono savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) veikiančių nevyriausybinų organizacijų, atstovaujančių asmenų su negalia interesams, Savivaldybės tarybos nariai, atstovai iš Savivaldybės institucijų ir įstaigų, vykdančių veiklą socialinėje srityje.

Nuo 2024 m. balandžio 15 d. Savivaldybės administracijoje asmenų su negalia socialinės integracijos politiką įgyvendina ir asmens teisių užtikrinimo stebėseną vykdo asmenų su negalia koordinorius.

Mažeikių rajono savivaldybės administracija, vykdydama Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. lapkričio 29 d. įsakymą Nr. A1-784 „Dėl informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijos“, rengia Savivaldybės interneto svetainę lengvai suprantama kalba ir gestų kalba. Mažeikių rajono savivaldybės administracija ruošiasi įgyvendinti Europos Sąjungos fondų lėšomis finansuojamą projektą „Mažeikių rajono švietimo įstaigų pritaikymas asmenims su specialiaisiais poreikiais“ ir konsultuojasi su Agentūros specialistais dėl dviejų bendrojo švietimo įstaigų visiško pritaikymo įvairias negalias turintiems asmenims. Projekto įgyvendinimo metu numatoma dvi bendrojo ugdymo mokyklas visiškai pritaikyti įvairias negalias turintiems asmenims.“

3.27. Molėtų rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Molėtų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. B1-43 „Dėl Molėtų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos įsteigimo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“.

Molėtų rajono savivaldybės mero 2024 m. gegužės 3 d. potvarkiu Nr. B3-393 „Dėl Molėtų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėties tvirtinimo“ yra sudaryta Molėtų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės taryba. „Šioje taryboje asmenis su negalia atstovauja trijų savivaldybės teritorijoje veikiančių nevyriausybinų organizacijų, atstovaujančių asmenims su negalia (visų Savivaldybės teritorijoje veikiančių), atstovai. Taip pat Molėtų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatuose numatyta, kad taryba turi teisę suteikti teisę dalyvauti posėdžiuose (...) visuomenės nariams bei išsakyti savo nuomonę.

Vykdamas Įstatymu priskirtą asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją,

Savivaldybės darbuotojui pavestos atlikti asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus funkcijos.

Savivaldybė asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo, paslaugų teikimo jiems srityje šiais metais vertina asmenų su negalia socialinių paslaugų plėtros poreikį (apklausų vykdymas, situacijos vertinimas) bei planuoja trūkstamų paslaugų plėtrą ar didinti jau teikiamų paslaugų apimtį, vertina jau teikiamų socialinių paslaugų prieinamumą bei kokybę. Savivaldybė kartu su Savivaldybės asmens su negalia gerovės taryba planuoja surengti susitikimus su asmenimis su negalia bei jų artimaisiais siekiant įvertinti šių asmenų socialinės integracijos sunkumus, suteikti informaciją apie paslaugų prieinamumą, numatomą plėtrą ir kitus asmenims su negalia aktualius klausimus; kartu su Savivaldybės teritorijoje veikiančiomis neįgaliųjų organizacijomis bei paslaugas asmenims su negalia teikiančiomis įstaigomis/organizacijomis surengti seminarą/konferenciją asmenų su negalia socialinės integracijos politikos įgyvendinimo aktualiais klausimais.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. gruodžio 16 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.28. Neringos savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta, jos sudėtis ir nuostatai patvirtinti Neringos savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T1-196 „Dėl Neringos savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo, nuostatų ir sudėties patvirtinimo“.

„Tvirtinant institucinę Gerovės tarybos sudėtį buvo atsižvelgta Gerovės tarybos veiklos nuostatuose nustatytą tvarką, t. y. Gerovės taryba sudaryta iš 7 (septynių) asmenų: 2 (du) savivaldybės tarybos nariai, mero pavaduotojas, kuruojantis socialinę sritį, Neringos socialinių paslaugų centro deleguotas atstovas, 2 (du) savivaldybės administracijos atstovai, nevyriausybinių organizacijų veikiančios asmenų su negalia gerovės srityje deleguotas atstovas. Deleguojant atstovus ir jų pakaitinius atstovus buvo siekiama užtikrinti, kad būtų proporcingai atstovaujami asmenų su negalia, interesai. Į Gerovės tarybos sudėtį deleguotas Neringos savivaldybėje veikiančios vienintelės asmenų su negalia srityje organizacijos atstovas.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 16 straipsnio 2 dalies nuostatas, ir atsižvelgiant į tai, kad kelis kartus paskelbus kvietimą asmens su negalia reikalų koordinatoriaus pareigoms užimti, nebuvo atrinktas nei vienas pretendentas, todėl Neringos savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriaus vyr. specialistei ir skyriaus vedėjai buvo pavesta atlikti asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcijas.

Neringos savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų plane, patvirtintame 2024 m. balandžio 25 d. Neringos savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-103 „Dėl Neringos savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų plano patvirtinimo“ yra numatyta asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo bei paslaugų teikimo plėtra savivaldybėje.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. lapkričio 11 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.29. Pagėgių savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti 2024 m. birželio 27 d. Pagėgių savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T-108 „Dėl Pagėgių savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos veiklos nuostatų patvirtinimo“. Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis patvirtinta Pagėgių savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T-109. „Į Pagėgių savivaldybės Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtį įtraukta Pagėgių savivaldybės vicemerė, kuruojanti socialinę sritį, Pagėgių savivaldybės administracijos atstovai, atsakingi už socialinę, švietimo, sveikatos sritis, socialines paslaugas teikiančių įstaigų atstovai ir Pagėgių savivaldybėje veikiančių

nevyriausybinių organizacijų atstovai atstovaujantys asmenų su negalia interesus.

Pagėgių savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. birželio 4 d. įsakymu Nr. P2-179 priimta Pagėgių savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriaus asmenų su negalia reikalų koordinatorė.

Asmenų su negalia socialinės integracijos ir paslaugų prieinamumo didinimui Pagėgių savivaldybėje vykdomi projektai. Pagal projektą „Bendruomeninių apgyvendinimo ir užimtumo paslaugų asmenims su proto ir (arba) psichikos negalia plėtra Tauragės rajono, Pagėgių savivaldybėje“ š. m. gegužės 23 d. Pagėgiuose duris atvėrė Grupinio gyvenimo namai, kuriuose įsikūrė su proto ir (arba) psichikos negalia gyventojai.

Pagėgių savivaldybės administracija kartu su Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Pagėgių Neįgaliųjų draugija pradėjo vykdyti projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“. Pagal projektą Pagėgiuose atidarytos socialinės dirbtuvės. Socialinių dirbtuvių paskirtis - didinti žmonių su intelekto ar psichosocialine negalia įsidarbinimo atviroje darbo rinkoje galimybes, ugdyti, lavinti ir palaikyti bendruosius ir specialiuosius darbinius įgūdžius, atliekant prasmingas darbinio užimtumo veiklas, nukreiptas į konkrečios prekės, produkto gamybą ar paslaugos atlikimą.

Įgyvendinant projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų sostinės regione, vidurio ir vakarų Lietuvos regione“ Pagėgių savivaldybės nevyriausybinių organizacijos VŠĮ „Sudoku“ specialistas, kuris atskaitingas Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, teikia paslaugą (pagalba priimant sprendimus) asmenims su negalia, kurių negalia sąlygoja psichosocialiniai ar intelekto sutrikimai. Taip pat pagal šį projektą viena iš suplanuotų veiklų yra psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčių asmenų atvejo vadyba. Šias paslaugas teikia Pagėgių savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriuje dirbanti atvejo vadybininkė (darbui su psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčiais asmenimis).“ Savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. liepos 19 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.30. Pakruojo rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba, jos sudėtis ir nuostatai patvirtinti Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 8 d. sprendimu Nr. T-30 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo ir šios tarybos veiklos nuostatų patvirtinimo“.

„2024 metais kovo 8 d. įvyko pirmasis Asmens su negalia gerovės tarybos posėdis, kurio metu buvo aptartas Pakruojo rajono savivaldybės asmenų su negalia teisių apsaugos 2024 metų programos projektas, susipažinta su naujomis Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo pataisomis, nutarta kreiptis į Pakruojo rajono savivaldybės viešąsias paslaugas teikiančias įstaigas ir organizacijas dėl viešosios aplinkos prieinamumo asmenims su negalia užtikrinimo.

Asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcijai vykdyti Pakruojo rajono savivaldybėje nuo 2024 m. vasario 7 d. priimtas naujas darbuotojas – asmenų su negalia reikalų koordinatorius.

Pakruojo rajono savivaldybės taryba 2024 m. kovo 21 d. sprendimu Nr. T-52 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės asmenų su negalia teisių apsaugos 2024 metų programos patvirtinimo“ (pridedama) patvirtino Asmenų su negalia teisių apsaugos 2024 metų programą, kuriai vykdyti iš savivaldybės biudžeto skirta 20 tūkst. Eur. Programoje planuojamos finansuoti visuomenės švietimo, specialistų kompetencijų didinimo, aplinkos prieinamumo didinimo, kultūrinės-pažintinės ir sportinės veiklos priemonės.“

3.31. Palangos miesto savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir jos nuostatai patvirtinti Palangos

miesto savivaldybės tarybos 2024 m. sausio 18 d. sprendimu Nr. T2-15 „Dėl Palangos miesto savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“. „Asmens su negalia gerovės tarybą sudaro 10 narių, iš kurių 5 arba 50 proc. – nevyriausybių organizacijų, atstovaujančių asmenų su negalia interesus, atstovai, 2 – Palangos miesto savivaldybės tarybos nariai, 2 – Palangos miesto savivaldybės administracijos atstovai ir 1 – socialines paslaugas teikiančios įstaigos atstovas. Administracijoje paskirtas asmenų su negalia reikalų koordinatorius – Administracijos Socialinės rūpybos skyriaus vyriausioji specialistė.

Administracija, įgyvendindama asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimo priemonės, iš Palangos miesto savivaldybės biudžeto finansuoja 2024 metų Palangos miesto savivaldybės metiniame veiklos plane numatytų priemonių (socialinės reabilitacijos paslaugų asmenims su negalia teikimo, būsto pritaikymo asmenims su negalia, socialinių paslaugų teikimo, Palangos miesto socialinių paslaugų centro darbo organizavimo, socialinių paslaugų srities darbuotojų kvalifikacijos kėlimo, Gerovės konsultanto modelio įdiegimo) išlaidas. Siekiant gerinti socialinių paslaugų prieinamumą asmenims su negalia, šiais metais Palangos mieste veiklą pradėjo naujas socialinių paslaugų teikėjas VŠĮ „Nacionalinis socialinės integracijos institutas“.

Administracija, siekdama didinti asmenų su negalia socialinę integraciją, dalyvauja projekte „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“. Vykdydama projekto „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“ Nr. 07-018-P-0001 įgyvendinimo 2024 m. sausio 23 d. sutartį Nr. 1.38 E-SD-93, Administracija įsteigė atvejo vadybininko darbui su psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčiais asmenimis etatą, todėl projekto lėšomis, projekto įgyvendinimo laikotarpiui, artimiausiu metu (įvykus konkursui) įdarbins 1 atvejo vadybininką darbui su psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčiais asmenimis, o pagal 2024 m. sausio 22 d. sutartį Nr. 1.38 E-SD-81 Socialinių dirbtuvių veiklos įgyvendinimui užtikrinti iš Palangos miesto savivaldybės biudžeto lėšų 2024 metams skirta 54300,00 eurų.

Siekiant sudaryti galimybes gauti informaciją apie teikiamas administracines, teisines, socialines paslaugas, kaip galima labiau atsižvelgiant į asmenų su negalia poreikius, Administracijos direktoriaus 2024 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. A1-743 „Dėl Palangos miesto savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Palangos miesto savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašas.

Siekiant užtikrinti asmenų su negalia galimybes aktyviau dalyvauti socialiniame gyvenime, užtikrinti galimybes lygiai su kitais gauti įvairias paslaugas, Administracija bei Asmens su negalia gerovės taryba skatina paslaugas teikiančius juridinius ir fizinius asmenis gerinti infrastruktūros bei aplinkos prieinamumą. Nors asmenų su negalia socialinę atskirtį mažinančios priemonės vykdomos aktyviai ir matoma pažanga šioje srityje, tačiau vis dar plačiai susiduriama su nepakankamu ir asmens su negalia poreikių neatitinkančiu viešosios aplinkos pritaikymu. Siekdama spręsti esamą problemą, Administracijos direktorė 2024-01-19 raštu Nr. (4.19 E) D3-266 „Dėl statinių prieinamumo asmenims su negalia“ kreipėsi į Palangos miesto savivaldybės įmones (įstaigas) ir prašė įsivertinti nuosavybės ar panaudos teise valdomų pastatų prieinamumą visuomenei, ir informaciją pateikti internetinėje svetainėje www.stasis.lt.

Asmens su negalia gerovės taryba 2024-02-27 raštu Nr. (4.19)-D3-774 „Dėl asmenų su negalia prieinamumo gerinimo“ kreipėsi į viešąsias paslaugas teikiančią instituciją Palangos mieste (Klaipėdos apskrities vyriausiąjį policijos komisariatą), prašydama užtikrinti tinkamą teikiamų paslaugų prieinamumą ir asmenims su negalia, sudarant galimybę jiems savarankiškai patekti į pastatą ir pasinaudoti reikiamomis

paslaugomis. Institucija sureagavo į prašymą, prieiga operatyviai sutvarkyta.

Asmens su negalia gerovės tarybos nariai kartu su Administracijos atsakingais darbuotojais dalyvavo rinkimų apylinkių pritaikymo individualių poreikių turintiems asmenims pirminiame ir pakartotiniame įvertinime.

Atsižvelgiant į tai, kad Palangos miestas yra Lietuvos kurortas, Asmens su negalia gerovės taryba dėmesį skiria ne tik Palangoje gyvenančių asmenų su negalia poreikiams, bet ir atvykstančiųjų iš kitų miestų ar šalių interesams. Siekiant gerinti paslaugų teikimą asmenims su negalia, Asmens su negalia gerovės taryba inicijavo ir 2024-05-02 pravedė mokymus Palangos miesto viešbučių ir restoranų asociacijos nariams. Mokymų metu buvo aptarti asmenų su negalia aptarnavimo viešojo maitinimo įstaigose ir viešbučiuose iššūkiai bei teikti praktiniai patarimai ir rekomendacijos dėl kokybiškų paslaugų suteikimo asmenims su negalia, atsižvelgiant į negalios pobūdį.

Palangos miesto savivaldybės mero 2024 m. birželio 25 d. potvarkiu Nr. M1-333 „Dėl Palangos miesto savivaldybės asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo 2024–2026 metų veiksmų plano patvirtinimo“ patvirtintas Palangos miesto savivaldybės asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo 2024–2026 metų veiksmų planas.

Administracija, siekdama užtikrinti galimybę asmenims su negalia dalyvauti kultūriniuose renginiuose, periodiškai sudaro galimybes asmenims su negalia nemokamai lankytis įvairiuose reginiuose, pvz., 2024 m. birželio mėn. neatlygintinai įteikti 48 bilietai asmenims su negalia į XII tarptautinio M.K. Čiurlionio muzikos festivalio koncertus Palangoje. Administracija siekia prisidėti prie asmenų su negalia skatinimo dalyvauti ar išlikti darbo rinkoje, o darbdavius – juos įdarbinti, inicijuojami susitikimai su Lietuvos Respublikos Užimtumo tarnybos atstovais.“

3.32. Panevėžio miesto savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir jos nuostatai patvirtinti Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. 1-166 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos įsteigimo, nuostatų patvirtinimo ir Savivaldybės tarybos 2022 m. rugpjūčio 31 d. sprendimo Nr. 1-296 pripažinimo netekusiu galios“. „Asmens su negalia gerovės tarybą sudaro 13 narių: vienas narys – miesto bendruomenės atstovas, deleguotas Savivaldybės mero; vienas narys – Savivaldybės administracijos atstovas, deleguotas Savivaldybės administracijos direktoriaus; keturi nariai – Savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų, veikiančių sveikatos, švietimo, kultūros, sporto srityse, atstovai, deleguoti Savivaldybės administracijos atsakingų skyrių; šeši nariai – nevyriausybinių organizacijų atstovai, deleguoti nevyriausybinių organizacijų pagal negalios pobūdį (po 1 regėjimo, klausos, judėjimo, psichikos, proto ir kompleksinę negalią turintį atstovą); vienas narys – Savivaldybės tarybos Bendruomenių, socialinių reikalų, sveikatos ir sporto komiteto atstovas, deleguotas Savivaldybės tarybos Bendruomenių, socialinių reikalų, sveikatos ir sporto komiteto.

Savivaldybės administracijoje nuo 2024 m. balandžio 2 d. paskirtas asmenų su negalia reikalų koordinatorius.

Savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. 1-167 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų plano patvirtinimo“ patvirtintas Panevėžio miesto savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų planas. Plane numatytos įvairios priemonės, skirtos asmenų su negalia integracijai, įskaitant plėtojamas socialines paslaugas asmenims su negalia, asmeninės pagalbos teikimą, socialinių dirbtuvių veiklą ir kita. Itin didelis dėmesys skiriamas grupinių gyvenimo namų, apsaugoto būsto asmenims su negalia plėtrai.

Savivaldybės tarybos 2024 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. 1-1 „Dėl Panevėžio miesto savivaldybės 2024–2026 metų strateginio veiklos plano, socialinės ir ekonominės plėtros programų patvirtinimo“ patvirtintas savivaldybės 2024–2026 metų strateginis veiklos planas ir socialinės ir ekonominės plėtros programos. Didelis dėmesys teikiamas asmenims su negalia paslaugų plėtrai, infrastruktūros pritaikymui, integracijai į darbo rinką,

švietimo prieinamumui.

Savivaldybė 2024 m. dalyvauja Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kartu su partneriais vykdomame projekte „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“ (toliau – Projektas). Savivaldybėje 2024 m. įsteigtos dvi atvejo vadybininkų (darbui su psichikos ir (ar) intelekto negalia turinčiais asmenimis) pareigybės. Projekto metu taikomas atvejo vadybos modelis darbingo amžiaus asmenims, kuriems nustatytas 0–55 proc. dalyvumo lygis arba 0–55 proc. darbingumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d.), turintiems psichikos ir (ar) intelekto negalią, siekiant užtikrinti naujų formų bendruomenines paslaugas ir sudaryti sąlygas tikslinės grupės asmenims gauti individualias, jų poreikius atitinkančias paslaugas ir reikiamą pagalbą bendruomenėje.

Panevėžio miesto savivaldybėje siekiama užtikrinti informacijos prieinamumą asmenims su negalia. Savivaldybės interneto svetainės puslapio atskiroje skiltyje, pažymėtoje specialiu lengvai suprantamos kalbos bei gestų kalbos ženklų, skelbiama nekintama pagrindinė informacija lengvai suprantama kalba ir lietuvių gestų kalba. Susirašinėjant su išorės vartotojais, tekstas parengiamas, kad jį būtų galima perskaityti su ekrano skaitymo programa. Rengiant raštą naudojami parengti raštų blankai, kurie yra pritaikyti asmenims su regėjimo sutrikimais, elektroninių laiškų šriftas, jo dydis ir stilius bei parašo elektroniniame laiške šablonas.

Savivaldybėje organizuojami viešieji renginiai ir verčiami į lietuvių gestų kalbą, siekiant, kad asmuo su klausos negalia galėtų gauti viešąją informaciją. Panevėžio jaunuolių dienos centrui skirtas Europos regioninės plėtros fondo finansavimas įgyvendinant „Harmonijos miesto“ projektą Panevėžyje. Projektas pradėtas vykdyti 2021 m. balandžio 29 d. „Harmonijos miestas“ – tai kompleksinių paslaugų centras, kuris bus skirtas šeimoms, auginančioms vaikus su negalia, siekiant suteikti profesionalią kompleksinę pagalbą. Šiais metais baigiama centro statyba, atliekami vidaus aplaidos darbai. „Harmonijos miestas“ reikšmingai prisidės prie vaikų su negalia auginančių šeimų gerovės: tėvai galės grįžti į darbo rinką, pasinaudoti profesionalios socialinės globos, įvairių terapinių užsiėmimų, laikino atokvėpio, psichologinio palaikymo ir mokymosi galimybėmis.

Panevėžio miesto savivaldybės administracija pagal 2021–2027 m. *Interreg VI-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programą įgyvendina projektą „Saugūs vandenyje“* pagrindinio partnerio teisėmis. Projektas pradėtas vykdyti 2024 m. vasario 1 d. Šiuo projektu siekiama tarpvalstybiniu mastu skatinti vaikų, gyvenančių bendruomeniniuose globos namuose, ir vaikų su psichikos negalia socialinę integraciją, vykdant integruotus veiksmus, skirtus mažinti sporto institucijų baimę organizuoti irklavimo pamokas specialiųjų poreikių turinčioms vaikų grupėms. Projekto tikslas – skatinti aktyvaus gyvenimo būdo ir socialinių paslaugų sinergiją, kad vaikai išvengtų socialinės atskirties. Projektas „Saugūs vandenyje“ finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis.

Savivaldybėje 2024 m. liepos mėnesį pradėtas vykdyti projektas „Panevėžio grupinių gyvenimo namų asmenims su intelekto ir (ar) psichikos negalia įkūrimas“. Projektas finansuojamas Europos Sąjungos fondų ir savivaldybės biudžeto lėšomis. Šiuo projektu bus padidintas socialinių paslaugų ir infrastruktūros prieinamumas Panevėžio miesto savivaldybėje, sudarytos sąlygos suaugusiems asmenims, turintiems psichikos ir (ar) proto negalią, gyventi bendruomenėje ir siekti asmens optimalaus savarankiško funkcionavimo visuomenėje, teikiant jiems paramą, prisidedama prie žmogaus teisėmis grįsto perėjimo nuo institucinės globos prie bendruomenėje teikiamų paslaugų.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. lapkričio 15 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.33. Panevėžio rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Panevėžio rajono

savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. T-125. „Savivaldybėje Asmens su negalia gerovės taryba sudaryta iš 11 asmenų: savivaldybės tarybos nario, vicemero, Savivaldybės administracijos atstovų, Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro atstovų, 5 nevyriausybinių organizacijų, veikiančių asmenų su negalia gerovės srityje, atstovų. Pirmasis tarybos posėdis vyko 2024 m. birželio 5 d. Savivaldybėje yra priskirtas asmenų su negalia reikalų koordinatorius nuo 2024 m. vasario 1 d. Šiais metais įvyko konkursas dėl keltuvo įrengimo neįgaliesiems Savivaldybės pastate.“

3.34. Pasvalio rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai buvo patvirtinti Pasvalio savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. T1-126 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos įsteigimo ir nuostatų patvirtinimo“.

Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis patvirtinta Pasvalio savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. T1-192 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėties patvirtinimo“, „ją sudaro du asmenų su negalia nevyriausybinių organizacijų atstovai, trys socialinių paslaugų įstaigų atstovai, trys Savivaldybės administracijos atstovai, atsakingi už socialinę, švietimo ir sveikatos sritis, du Savivaldybės tarybos nariai, Savivaldybės vicemeras, kuruojantis socialinę sritį. Pirmasis Asmens su negalia gerovės tarybos posėdis vyko liepos 10 dieną.

Savivaldybės administracijoje asmenų su negalia reikalų koordinatore paskirta Savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus specialistė [...].

2024 m. socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo, paslaugų teikimo asmenims su negalia srityje Savivaldybėje numatyta 518 tūkst. Eur. Lėšos skiriamos socialinės globos paslaugų kompensavimui asmenims su negalia socialinės globos namuose ir šeimynose, dienos ir trumpalaikės socialinės globos teikimui asmenims su negalia, vaikams ir jaunuoliams su negalia, asmenų su negalia nevyriausybinių organizacijų akredituotos socialinės reabilitacijos ir specialaus transporto paslaugų teikimo finansavimas, būsto aplinkos pritaikymui asmenims su negalia, akredituotų pagalbos į namus paslaugų teikimo finansavimui, asmeninės pagalbos teikimo, asmenų su negalia, pagyvenusių žmonių renginių, jų dalyvavimo kultūrinėje ir laisvalaikio veiklose finansavimui, apmokėjimui už slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas, asmenų aprūpinimui labiausiai reikalingomis techninės pagalbos priemonėmis, asmenų su negalia aprūpinimui būtiniausiomis slaugos priemonėmis.

Asmenų su negalia reikalų koordinatorius informavo Savivaldybės įstaigas apie informacinę statinių prieinamumo stebėsenos sistemą www.stasis.lt, inicijavo Savivaldybės interneto svetainės pritaikymo asmenims su negalia pokyčius – Asmens su negalia teisių agentūros konsultacijų centrui išsiųsta parengta metodinė medžiaga lengvai suprantama kalba apie savivaldybę ir savivaldybės interneto svetainę. Buvo parengtas ir Lietuvių gestų kalbos vertimo centrui išsiųstas tekstas vertimui į gestų kalbą apie savivaldybės interneto svetainę. Informacinės aplinkos prieinamumo gerinimui išsiųsta informacija ANTA konsultacijų centrui – įvertinti savivaldybės interneto svetainės prieinamumą regos negalią turintiems asmenims, gauta ataskaita perduota Savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus specialistams.

Asmenų su negalia informacijos prieinamumo didinimui savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. liepos 23 d įsakymu Nr. DV-303 patvirtintas Pasvalio rajono savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašas. Asmens su negalia gerovės taryba, vykdydama 2024 metų Asmens su negalia gerovės tarybos veiklos planą, 2024 m. liepos 10 d. vykusio posėdžio metu nutarė Savivaldybės įstaigoms pateikti informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarką, skatindama savivaldybės įstaigas patvirtinti bei savo įstaigų interneto svetainėse paskelbti informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą. Taip pat Asmens su

negalia gerovės taryba 2024 m. veiklos plane numatė įvertinti Pasvalio miesto infrastruktūros ir paslaugų prieinamumo pritaikymą asmenims su negalia.

Kuriant atviresnę ir prieinamesnę visuomenę visiems jos nariams, Savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 26 d. sprendimu Nr. T1-209 „Dėl pritarimo bendradarbiavimo sutarčiai su Lietuvos neįgaliųjų draugija“ Savivaldybė pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos neįgaliųjų draugija. Lietuvos neįgaliųjų draugija jau daug metų organizuoja asmenų su negalia susibūrimus Savivaldybėje. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. birželio 10 d. įsakymu Nr. DK-202 „Dėl [...] paskyrimo į Pasvalio rajono savivaldybės administracijos socialinės paramos ir sveikatos skyriaus projekto „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“ specialisto (atvejo vadybininko darbui su psichikos ir (ar) proto negalią turinčiais asmenimis) pareigas“ asmenims su negalia Savivaldybėje pradėtos teikti atvejo vadybininko paslaugos.“

3.35. Plungės rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Plungės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T1-171 „Dėl Plungės rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų patvirtinimo“.

Mero 2024 m. liepos 19 d. potvarkiu Nr. PE-291 „Dėl Plungės rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėties patvirtinimo“ patvirtinta Plungės rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis, „į kurią įtraukti du asmenys iš Plungės savivaldybės tarybos (deleguota po 1 asmenį iš Sveikatos ir socialinės apsaugos bei Švietimo, kultūros ir sporto komitetų), keturis narius delegavo Plungės rajono savivaldybės administracijos direktorius (Savivaldybės gydytoja, Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja, Socialinės paramos skyriaus vedėja, Švietimo ir sporto skyriaus vyriausioji specialistė), trys nariai iš nevyriausybinių organizacijų, veikiančių asmenų su negalia gerovės srityje, po vieną atstovą iš Plungės socialinių paslaugų centro bei Viešosios įstaigos Plungės bendruomenės centro. Pirmasis Plungės rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos posėdis vyko š. m. rugpjūčio 29 dieną.

Asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcijai vykdyti Plungės rajono savivaldybėje nuo 2024 m. balandžio 3 d. įdarbintas naujas darbuotojas – vyriausioji specialistė (asmenų su negalia reikalų koordinatore).

2024 m. kovo 3 d. įvyko Asmenų su negalia infrastruktūros įrengimo ir pritaikymo darbo grupės posėdis, kurio metu buvo analizuojamas asmenų su negalia infrastruktūros įrengimo ir pritaikymo poreikis, galimybės bei rengiamų darbų plano situacijai pagerinti aptarimas.

Įgyvendinant projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“ Savivaldybės administracijoje nuo 2024 m. gegužės 3 d. dirba Atvejo vadybininkė darbui su psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčiais asmenimis.“

3.36. Prienų rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir patvirtinti jos nuostatai Prienų rajono savivaldybės mero 2024 m. kovo 21 d. potvarkiu Nr. P1-85. „Tarybą sudaro Lietuvos kurčiųjų draugijos Kauno skyriaus vadovas, Prienų rajono-Birštono diabeto klubo „Versmė“ pirmininkė, Prienų rajono asmenų su negalia draugijos tarybos narys, VšĮ LASS pietvakarių centro LASS Prienų filialo pirmininkė, Savivaldybės administracijos direktorė, Savivaldybės vicemerė, Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja ir vyriausioji specialistė, Savivaldybės administracijos savivaldybės gydytojas (vyriausiasis specialistas).

Nuo 2024-03-05 asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcijas atlieka Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė [...].

Siekiant didinti asmenų su negalia integraciją ir prieinamumą, bendraujama

(bendradarbiaujama) su Prienų rajone esančiomis asmenų su negalia nevyriausybėmis organizacijomis: VšĮ LASS pietvakarių centru (LASS Prienų rajono filialu), Lietuvos kurčiųjų draugijos Kauno skyriumi (Prienų rajono kurčiųjų pirmine organizacija), Prienų rajono asmenų su negalia draugija, Jiezno žmonių su negalia sąjunga, Prienų rajono-Birštono diabeto klubas „Versmė“, VšĮ „Galimybių dirbtuvės“. Palaikomi ryšiai su Prienų rajono vaikų dienos centrais „Aitvaro vaikai“ ir „Pienės pūkas“, Prienų bendruomenės vaikų dienos užimtumo centru, Prienų rajono Jiezno paramos šeimai centru, Išlaužo seniūnijos kaimų bendruomenės šeimos dienos centru, Prienų rajono švietimo įstaigomis, Prienų švietimo pagalbos tarnyba. Bendraujama su Prienų socialinių paslaugų centru, nukreipiant asmenis su negalia dėl tikslingiausiai parenkamų socialinių paslaugų. Rengiamas Prienų rajono savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašas bei asmenims su negalia pritaikoma Savivaldybės interneto svetainė.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2025 m. kovo 31 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.37. Radviliškio rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 7 d. sprendimu Nr. T-300. Asmens su negalia gerovės taryba sudaryta Radviliškio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 23 d. sprendimu Nr. T-390. Savivaldybėje yra paskirtas asmenų su negalia reikalų koordinatorius.

„Radviliškio rajono savivaldybė siekia sukurti aplinką ir paslaugas, kurios būtų prieinamos ir patogios visiems gyventojams, nepriklausomai nuo jų amžiaus, gebėjimų ar kitų ypatybių. Kai asmuo kreipiasi į savivaldybę su prašymu, jam pateikiama informacija pasirinktu prieinamu bendravimo būdu. Rajono savivaldybės administracija išsiuntė kvietimą viešojo sektoriaus įstaigoms įsivertinti ir užpildyti (vertinimo anketas) sistemoje STASIS apie savo nuosavybės ar panaudos teise valdomų pastatų prieinamumą asmenims su negalia.“

3.38. Raseinių rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 29 d. sprendimu Nr. TS-43 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos veiklos nuostatų patvirtinimo“. Savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 29 d. sprendimu Nr. TS-42 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo 2023–2027 m. Raseinių rajono savivaldybės tarybos įgaliojimų laikui“ yra sudaryta Asmens su negalia gerovės taryba, „kurią sudaro 10 narių ir iš jų penki yra asmenų su negalia bendruomenės ir suinteresuotos pilietinės visuomenės atstovai. Nuo š. m. rugsėjo 1 d. [2024 m.] paskirtas asmenų su negalia reikalų koordinatorius.

Asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo, paslaugų teikimo jiems srityje šiais metais savivaldybė ėmėsi šių veiksmų: popierinių dokumentų, taip pat ir sutarčių dėl socialinių paslaugų, turinys rengiami taip, kad atitiktų Elektroninių ir (ar) popierinių dokumentų, skirtų asmenims su regos negalia, rekomendacijas ir siunčiami naudojant „Arial“ šriftą; Savivaldybės interneto svetainėje skelbiama informacija ruošama lengvai suprantama kalba asmenims su negalia; savivaldybė dalyvauja projekte „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“ ir įgyvendinant projektą yra paskirtas atvejo vadybininkas, kuris teikia paslaugas asmenims turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią. Savivaldybė savo lėšomis prisideda prie projekto ir teikia socialinių dirbtuvių paslaugas. Savivaldybės ugdymo įstaigose sudarytos sąlygos ugdytis mokiniams, turintiems specialiųjų poreikių. Mokiniais pagalbą teikia švietimo pagalbos specialistų komandos, dirba mokytojų padėjėjai. Ugdymo planai sudaromi atsižvelgiant į mokinių poreikius. Mokiniais, turintiems fizinę negalią (judėjimo), taip pat sudaromos sąlygos ugdytis kartu su visais: įrengti kopikliai, keltuvai, priskirti mokytojo padėjėjai.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2025 m. vasario 21 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo

ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.39. Rietavo savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis ir nuostatai patvirtinti Rietavo savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 26 d. sprendimu Nr. T1-103 „Dėl Rietavo savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“. „Asmens su negalia gerovės tarybą sudaro šeši asmenys: „trys asmenys paskirti Savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymu: [...] – Rietavo savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir civilinės metrikacijos skyriaus specialistė; [...] – Rietavo savivaldybės administracijos Ūkio plėtros ir investicijų skyriaus specialistė (statybai); [...] – Rietavo savivaldybės administracijos vyriausioji specialistė (tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore). Trys asmenys paskirti iš Rietavo savivaldybėje veikiančių organizacijų, įstaigų, dirbančių su asmenimis su negalia: [...] – Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Rietavo viltis“ pirmininkė; [...] – Rietavo savivaldybės neįgaliųjų draugijos pirmininkė; [...] – VšĮ Rietavo parapijos senelių globos namų slaugytoja.“

Rietavo savivaldybės administracijoje nuo 2024 m. gegužės 2 d. paskirta asmenų su negalia reikalų koordinatore. „Šiais metais Rietavo savivaldybė, kaip įprastai, vykdo asmenų su negalia socialinę integraciją. 2024 m. sausio 15 d. atidaryti Grupinio gyvenimo namai. 2024 m. birželio 3 d. pradėjo veikti socialinės dirbtuvės. Rietavo savivaldybė toliau užtikrina pavėžėjimo hemodializei funkciją, teikia socialinės reabilitacijos paslaugas, rūpinasi neįgaliųjų aprūpinimu labiausiai reikalingomis techninės pagalbos priemonėmis, taip pat asmenų su negalia aprūpinimu būtiniausiomis slaugos priemonėmis bei būsto ir jo aplinkos pritaikymu asmenims su negalia.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-784 „Dėl informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais“ vykdomi Rietavo savivaldybės internetinio puslapio pritaikymo asmenims su negalia darbai. Aplankytų įstaigų vadovai buvo paskatinti naudotis www.stasis.lt platforma, taip pat pritaikyti savo įstaigų internetinius puslapius asmenims su negalia. Nuo 2024 m. liepos 1 d. Savivaldybėje pradėjo dirbti atvejo vadybininkas (darbui su asmenimis su psichikos ir (ar) intelekto negalia).“ Savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. rugpjūčio 9 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.40. Rokiškio rajono savivaldybėje:

Asmenų su negalia gerovės tarybos nuostatai ir sudėtis patvirtinti Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. TS-182. „Rokiškio rajono savivaldybės Asmens su negalia gerovės taryba sudaryta iš 17 narių, narius delegavo NVO sektorius, įstaigos. Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu paskirtas asmenų su negalia koordinatorius nuo 2024 m. sausio 1 d.

Š. m. rugpjūčio 13 d. vyko Rokiškio rajono savivaldybės Asmens su negalia gerovės tarybos posėdis. Pasėdyje svarstyta tarybos sprendimo projektas dėl socialinių paslaugų apmokėjimo, artimiausiu metu numatyta išanalizuoti savivaldybėje teikiamą transporto paslaugą asmenims su negalia, teikti pasiūlymus savivaldybės tarybai.“

3.41. Skuodo rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir jos veiklos nuostatai patvirtinti Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. T9-66 „Dėl Skuodo rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir veiklos nuostatų patvirtinimo“.

„Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 4 punktu, Skuodo rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos veiklos nuostatų, patvirtintų Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. T9-66 „Dėl Skuodo rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir veiklos nuostatų patvirtinimo“, 10 punktu, Skuodo rajono savivaldybės taryba

2024 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T9-99 „Dėl Skuodo rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėties patvirtinimo“, patvirtino Skuodo rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėtį, į kurią įtraukti: Skuodo rajono asmenų su negalia draugijos pirmininkė, Skuodo rajono asmenų su negalia draugijos narė, VšĮ LASS Skuodo rajono filialo pirmininkė, Skuodo krašto bendruomenės narė, Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2 nariai, Skuodo rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja, Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė (asmens su negalia reikalų koordinatorė), Teisės, personalo ir dokumentų valdymo vyriausioji specialistė.

Skuodo rajono savivaldybėje asmens su negalia koordinatorius yra paskirtas, jo funkcijas nuo 2024 m. vasario 20 d. atlieka Skuodo rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė.

2024 m. birželio 27 d. įvykusiame Skuodo rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos posėdyje buvo svarstyta ir nuspręsta: Skuodo rajono savivaldybės merui ir Skuodo rajono administracijos direktorei teikti pasiūlymą dėl šaligatvio Basanavičiaus gatvėje, Skuodo mieste atnaujinimo ir pritaikymo asmenims su regėjimo ir judėjimo negalia; teikti pasiūlymą dėl iškvietimo mygtukų, pagalbai išsikviesti asmenims, atvykusiems su neįgaliojo vežimėliu, įrengimo Skuodo rajono savivaldybės, seniūnijų, VšĮ Skuodo pirminės sveikatos priežiūros centro, Skuodo kultūros centro, Skuodo rajono savivaldybės R. Granausko viešosios bibliotekos pastatuose. Kadangi šiuo metu Skuodo autobusų stotis turi tik nedidelę dalį autobusų, pritaikytų važiuoti asmenims su neįgaliojo vežimėliu, inicijuotas Keleivių ir bagažo vežimo vietinio (miesto ir priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutais Skuodo rajono savivaldybėje taisyklių pakeitimas (9 - 11 punktai).“ Savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. spalio 3 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.42. Šakių rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Šakių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 21 d. sprendimu Nr. T-227 „Dėl Šakių rajono savivaldybės asmenų su negalia gerovės tarybos veiklos nuostatų patvirtinimo“.

„Šakių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis patvirtinta Šakių rajono savivaldybės mero 2024 m. liepos 24 d. potvarkiu Nr. MT-395 „Dėl asmenų su negalia gerovės tarybos sudėties patvirtinimo“ ir 2024 m. liepos 31 d. potvarkiu MT-409 „Dėl Šakių rajono savivaldybės mero 2024 m. liepos 24 d. potvarkio Nr. MT-395 „Dėl asmenų su negalia gerovės tarybos sudėties patvirtinimo pakeitimo“. Šakių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybą sudaro dvylika asmenų, iš kurių: keturi Šakių rajone veikiančių organizacijų atstovaujančių asmenims su negalia interesams atstovai, septyni savivaldybės administracijos atstovai, vienas savivaldybės tarybos narys. 2024 m. rugpjūčio 28 d. įvyko pirmasis Šakių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos posėdis. Posėdžio metu aptartas asmenų su negalia veiklos plano sudarymas, priemonės, kurios bus siūlomos įtraukti į savivaldybės 2025 m. strateginius planus. Aptartas fizinės aplinkos prieinamumas mieste ir rajone.

Šakių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriuje nuo 2024 m. balandžio 8 d. asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus pareigas vykdo [...].

Asmenų su negalia reikalų koordinatorius realizavo Šakių rajono savivaldybės interneto puslapio pritaikymo pokyčius vadovaujantis LR socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-784 „Dėl informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais“. Šakių rajono savivaldybės administracija vykdo socialinės ir sveikatos apsaugos programą. Programoje asmenims su negalia teikiamos specialaus transporto paslaugos, numatomas rajone esančių viešosios paskirties pastatų (patekimo į pastatus) bei aplinkos pritaikymas asmenų su negalia poreikiams, vykdomas būstų pritaikymas asmenims su negalia pagal jų specialiuosius poreikius.

Socialinės ir sveikatos apsaugos programos dalis yra tęstinė, vykdoma nuolat. Ja siekiama užtikrinti Šakių rajono gyventojų visuomenės ir asmens sveikatos priežiūrą, išplėsti ir pagerinti paslaugų teikimo kokybę ir prieinamumą, renovuoti sveikatos priežiūros įstaigas, atnaujinti sveikatos priežiūros įstaigų materialinę bazę, didinti asmenų su negalia ir jų šeimų, senyvo amžiaus žmonių bei kitų pažeidžiamų ir socialinėje atskirtyje esančių grupių gerovę.“

Vykdamas projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“ vykdoma socialinių įgūdžių ugdymo, palaikymo ir (ar) atkūrimo (socialinių dirbtuvių) paslauga. 2024 m. balandžio 18 d. Šakių mieste ir Šakių rajone Gelgaudiškio mieste įvyko dviejų socialinių dirbtuvių atidarymas. Socialinių dirbtuvių paslaugos sudaro galimybes žmonėms su intelekto ir (ar) psichikos negalia su specialistų pagalba įgyti darbinius įgūdžius atliekant realias darbo užduotis ir didinti jų galimybes įsidarbinti atviroje darbo rinkoje.“

3.43. Šalčininkų rajono savivaldybėje:

Asmenų su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T-(1.3 E)-301 „Dėl Šalčininkų rajono savivaldybės asmenų su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“. Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis patvirtinta Savivaldybės mero 2024 m. birželio 17 d. potvarkiu Nr. MPV-(2.1 E)-411 „Dėl Šalčininkų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėties patvirtinimo“, į kurios sudėtį „įtraukti Šalčininkų rajono savivaldybės vicemerai, kuriojantis socialinę sritį, trys Savivaldybės administracijos atstovai, atsakingi už socialinę, švietimo, sveikatos sritis, socialines paslaugas teikiančių įstaigų atstovai, penki asmenų su negalia nevyriausybių organizacijų atstovai – po vieną pagal negalios pobūdį (regėjimo, klausos, judėjimo, psichikos, proto ir kompleksinės negalios).

Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. DĮP-(3.2 E)-12 nuo 2024 m. balandžio 2 d. priimta Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos skyriaus vyriausioji specialistė (asmenų su negalia reikalų koordinatorė).

2024 m. gegužės 30 d. Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-(1.3 E)-302 patvirtintas Šalčininkų rajono savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų planas, pagal kurį Šalčininkų rajono savivaldybės administracija asmenims su negalia plečia bendrųjų socialinių paslaugų ir pagalbos į namus paslaugų teikimą, laikino atokvėpio paslaugas, dienos socialinės globos (integralios pagalbos) paslaugas, organizuoja ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimą senyvo amžiaus ir neįgaliesiems rajono gyventojams, teikia dienos socialinės globos ir laikino atokvėpio paslaugas sutrikusio intelekto asmenims, finansuoja ir administruoja Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus, organizuoja pagal poreikį paslaugas asmenims su negalia ir su sunkia negalia slaugos ir palaikomojo gydymo įstaigose, pritaiko būstus neįgaliųjų poreikiams.

Taip pat Šalčininkų rajono savivaldybės administracija prisidėjo prie projekto „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų sostinės regione, vidurio ir vakarų Lietuvos regione“ įgyvendinimo. Projekto metu 10 asmenų su intelekto ar psichine negalia galės ugdyti, lavinti ir palaikyti bendruosius ir specialiuosius darbinius įgūdžius konkrečių prekių, produktų gamyboje ir teikiant paslaugas.

Šalčininkų rajono savivaldybei priklausantis Šalčininkų socialinių paslaugų centras tęsia 2023–2026 m. projektą „Integralios pagalbos teikimas ir plėtra Lietuvos savivaldybėse“ vykdymą, kurio pagalba planuojama suteikti paslaugas 30 neįgalių ir senyvo amžiaus asmenų su sunkia negalia. Pritaikytas asmenims su negalia Šalčininkų rajono savivaldybės interneto puslapis.

Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos direktorius 2024 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. DĮV-(3.1 E)-272 patvirtino Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos

informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą. Taip pat Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos asmenų su negalia reikalų koordinatorė per rinkimus parengė ir išplatino informaciją visuomenei apie rinkimų apylinkes, kurios buvo pritaikytos neįgalumą turintiems asmenims bei paskatino savivaldybę ir jai pavaldžias įstaigas naudotis informacine sistema www.stasis.lt Nuo 2024 m. gegužės 1 d. Šalčininkų rajono savivaldybėje pradėjo dirbti atvejo vadybininkė su asmenimis, turinčiais proto ir (ar) psichikos negalią.“

3.44. Šiaulių miesto savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir jos nuostatai patvirtinti Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 6 d. sprendimu Nr. T-230 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“. Šiaulių miesto savivaldybės mero 2024 m. liepos 9 d. potvarkiu Nr. M-910 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėties patvirtinimo“ patvirtinta Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis. „Į Šiaulių miesto savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėtį įtraukta po vieną Savivaldybės tarybos Švietimo, kultūros ir sporto komiteto ir Sveikatos ir socialinių reikalų komiteto narį, septyni Savivaldybės administracijos direktoriaus deleguoti asmenys, atsakingi už švietimo, sveikatos, socialinių paslaugų, infrastruktūros, informacinių technologijų, sporto ir kultūros sritis, penki Savivaldybės teritorijoje veiklą vykdančių nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių asmenų interesams pagal negalios pobūdį (regėjimo, klausos, judėjimo, psichikos ir (ar) proto ir kompleksinė negalia), deleguoti asmenys, vienas Savivaldybės biudžetinių įstaigų, teikiančių socialines paslaugas asmenims, deleguotas asmuo ir Šiaulių miesto savivaldybės administracijos asmenų su negalia koordinatorius.

Nuo 2024 m. balandžio 2 d. Savivaldybės administracijoje paskirta asmenų su negalia reikalų koordinatorė.

Šiaulių miesto savivaldybėje nuolat yra užtikrinamos skirtingas negalias turinčių asmenų individualių poreikių tenkinimas kompleksiškai teikiant bendruomenines paslaugas (socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros, švietimo srityse) ir socialinės integracijos priemonės bei kita pagalba: Šiaulių miesto savivaldybės administracijos 2024 metų veiklos plane numatytas švietimo pagalbos užtikrinimas švietimo įstaigose specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams; švietimo įstaigų modernizavimas ir švietimo paslaugų prieinamumo ir kokybės užtikrinimas, pritaikant švietimo įstaigas asmenims su negalia, įrengiant lifthus ir kitą infrastruktūrą; švietimo paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimas; vykdoma būsto pritaikymo asmenims su negalia programa.

Vadovaujantis Informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijomis, parengtas Šiaulių miesto savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais tvarkos aprašas, patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. A-513 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Parengta nekintama informacija apie Savivaldybę lengvai suprantama kalba ir pateikta vertinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos konsultacijų centrui.

Asmenų su negalia reikalų koordinatorius inicijavo Šiaulių miesto savivaldybės internetinio tinklalapio testavimą dėl informacijos prieinamumo asmenims su negalia. Siekiant užtikrinti fizinės infrastruktūros prieinamumą asmenims su negalia, paskatino savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų įsivertinimą www.stasis.lt platformoje.

Įgyvendinamos Pagalbos koordinavimo asmeniui su negalia skyrimo, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo nuostatos, organizuojant ir užtikrinant pagalbos plane numatytų individualių pagalbos poreikių tenkinimą.

Savivaldybėje nuo 2024 m. balandžio 2 d. pradėtas įgyvendinti Atvejo vadybos modelio taikymo asmenims su psichikos ir (ar) proto negalia projektas, įdarbinti du atvejo vadybininkai.“

3.45. Šiaulių rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis ir veiklos nuostatai patvirtinti Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 12 d. sprendimu Nr. T-123 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“. „Šiaulių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės taryba sudaryta partnerystės pagrindu iš Šiaulių rajono nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių asmenims su negalia, ir Savivaldybės institucijos bei jos įstaigų atstovų (5 nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių asmenims su negalia, atstovai, 1 mero deleguotas atstovas, 1 Šiaulių rajono savivaldybės tarybos Sveikatos ir socialinių reikalų komiteto deleguotas atstovas, 2 Šiaulių rajono savivaldybės administracijos atstovai ir 1 Šiaulių rajono švietimo pagalbos tarnybos deleguotas atstovas).

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. AK-103(4.1E) nuo 2024 m. vasario 12 d. pavesta Socialinės paramos skyriaus darbuotojoms atlikti papildomas užduotis vykdant asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus funkcijas Šiaulių rajono savivaldybėje.

Šiaulių rajono savivaldybės mero 2024 m. birželio 27 d. potvarkiu Nr. M-490 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės asmens su negalia teisių apsaugos 2024 metų programos patvirtinimo“ patvirtinta Šiaulių rajono savivaldybės asmens su negalia teisių apsaugos 2024 metų programa. Programa buvo aptarta ir suderinta su Šiaulių rajono savivaldybės asmens su negalia reikalų taryba.

Įgyvendinant projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“ nuo 2024 m. kovo 1 d. Šiaulių rajono savivaldybėje įdarbintas atvejo vadybininkas (darbui su psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčiais asmenimis) (Projekto „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“ įgyvendinimo sutartis Nr. SRZ-122(3.54E), 2024-02-19 (pridedama)) bei nuo 2024 m. balandžio 16 d. pradėjo veikti socialinės dirbtuvės, kuriose teikiamos socialinės paslaugos Šiaulių rajono darbingo amžiaus gyventojams, kuriems nustatytas nuo 0 iki 55 proc. darbingumo arba dalyvumo lygis, dėl turimų proto ir (ar) psichikos sutrikimų (Projekto „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“ įgyvendinimo sutartis Nr. SRZ-111(3.54E), 2024-02-13).“

3.46. Šilalės rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai bei jos sudėtis patvirtinti Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 15 d. sprendimu Nr. T1-38 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės Asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“. „Pirmasis Asmens su negalia gerovės tarybos posėdis vyko 2024 m. birželio 13 d., kurio metu aptarta asmenų su negalia situacija Šilalės rajono savivaldybėje, taip pat aptartas būsto pritaikymas, gyvenamosios aplinkos bei įstaigų ir institucijų pritaikymas asmenims su negalia.

Asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcijai vykdyti savivaldybėje nuo 2024 m. gegužės 10 d. priimtas asmenų su negalia reikalų koordinatorius.

Siekiant užtikrinti asmenų su negalia savarankiškumo atstatymą ir integraciją į visuomenę, Šilalės rajone yra sudarytos tinkamos ugdymo ir švietimo sąlygos, išplėsta socialinių paslaugų infrastruktūra.“

Informuota, kad „vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pagal Šilalės švietimo pagalbos tarnybos nustatytą poreikį Šilalės suaugusiųjų mokykloje yra teikiama švietimo specialistų pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims nuo 7 iki 21 metų su vidutiniu ar žymiu intelekto sutrikimu.

Kartu su partneriais savivaldybė dalyvavo projekte „Bendruomeninių apgyvendinimo bei užimtumo paslaugų asmenims su proto ir (ar) psichikos negalia plėtra Šilalės rajone“. Įgyvendinant projektą buvo pastatytas vienas gyvenamasis namas, suremontuotas ir pritaikytas antras namas. Taip pat įrengtos dvejios socialinės dirbtuvės asmenų su proto ir psichikos negalia užimtumui ir darbinių įgūdžių lavinimui.

Savivaldybė kartu su partneriais pradėjo vykdyti projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“, kurį įgyvendinant veikia dvejios socialinės dirbtuvės ir organizuojamas atvejo vadybos paslaugų teikimas. Socialinių dirbtuvių paslaugos skirtos darbingo amžiaus asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią, didinti jų socialinius ir darbinius įgūdžius, skatinti savarankiškumą ir gyvenimą bendruomenėje, atsižvelgiant į asmenų individualius poreikius, užimtumą atviroje darbo rinkoje.

Savivaldybė kartu su Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vykdo Būsto pritaikymo asmenims turintiems judėjimo negalia programą. Šilalės rajono asmenys su negalia yra aprūpinami techninės pagalbos priemonėmis. Savivaldybė įgyvendina projektą „Integralios pagalbos plėtra Šilalės rajone“. Asmenims su negalia yra teikiama integralios pagalbos paslauga, tai nuolatinė specialistų priežiūra kiekvieną darbo dieną slaugomiems asmenims. Savivaldybė teikia specialaus transporto paslaugas Šilalės rajono gyventojams (ir gulintiems), kurie dėl negalios negali naudotis visuomeniniu transportu. Taip pat savivaldybė organizuoja asmeninės pagalbos teikimą asmenims su negalia.“

Paaiškinta, kad jau „nuo 2023 m. sausio 1 d. Šilalės rajone vykdomos akredituotos socialinės rehabilitacijos asmenims su negalia bendruomenėje paslaugos. Trys veikiančios nevyriausybinės organizacijos sėkmingai teikia socialinės priežiūros paslaugas. Jų teikiamos paslaugos yra prieinamos ir nemokamos, tikslingiau atliepia asmenų su negalia poreikius.

Savivaldybė, vykdydama Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. lapkričio 29 d. įsakymą Nr. A1-784 „Dėl Informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijų patvirtinimo“, Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. DĮV-418 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtino Šilalės rajono savivaldybės informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą. Taip pat ruošama nekintanti informacija apie savivaldybę lengvai suprantama ir gestų kalba.“

3.47. Šilutės rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba, jos sudėtis ir nuostatai patvirtinti Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. balandžio 25 d. sprendimu Nr. T1-323 „Dėl Šilutės rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“. „Gerovės tarybą sudaro 11 narių, iš kurių 4 nariai yra Šilutės rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų atstovai, atstovaujantys asmenų su negalia interesams.

2024 m. gegužės 16 d. įvyko pirmasis Gerovės tarybos posėdis [...], posėdyje aptartos aktualios problemos, su kuriomis susiduria asmenys su negalia savivaldybėje, nustatytos Gerovės tarybos veiklos gairės bei tolimesni veiksmai, vykdamas Gerovės tarybos veiklos funkcijas ir gerinant asmenų su negalia gyvenimo kokybę. Atsižvelgiant į nevyriausybinių organizacijų atstovų posėdžio metu išsakytas pastabas ir pasiūlymus, VšĮ Šilutės ligonės ir VšĮ Šilutės pirminio sveikatos priežiūros centro vadovai buvo įpareigoti įrengti ir paženklinėti automobilių stovėjimo vietas negalią turinčių asmenų automobiliams, Šilutės rajono savivaldybės administracijos atsakingi asmenys įpareigoti pritaikyti (paženklinti) įėjimo į Šilutės rajono savivaldybės pastatą ir aikštės prie savivaldybės laiptus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m.

lapkričio 23 d. įsakymu Nr. A1-784 patvirtintomis informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijomis, 2024 m. gegužės 29 d. Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A1-721 patvirtintas Šilutės rajono savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašas. Atsižvelgiant į šio aprašo 7 punkto nuostatas, Šilutės rajono savivaldybės interneto svetainėje paskelbta informacija apie savivaldybę lengvai suprantama kalba, ruošiama informacija lietuvių gestų kalba, interneto svetainė pritaikyta regos negalią turintiems asmenims.

Siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo nuostatas, rengiamas Šilutės rajono savivaldybės asmens su negalia dalyvumo užtikrinimo 2024–2026 metų veiksmų planas, kuriame bus nustatyti veiksmų plano tikslai, uždaviniai ir priemonės asmenų su negalia dalyvumui užtikrinti.

Užtikrinant asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimą, visos Šilutės rajono savivaldybės biudžetinės ir viešosios įstaigos įpareigosios iki 2024 m. spalio 1 d. įsivertinti statinių prieinamumą visuomenei, naudojantis statinių prieinamumo vertinimo sistema STASIS. Toliau bus vykdoma duomenų pateikimo kontrolė, analizė ir imtasi priemonių užtikrinti statinių prieinamumą asmenims su negalia. Nuo 2024 m. kovo 12 d. įsteigta asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus pareigybė, paskirta asmenų su negalia reikalų koordinatore.

3.48. Širvintų rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos veiklos nuostatai patvirtinti Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. 1-98 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“. Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis patvirtinta Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. 1-142. „Į tarybą įeina Širvintų rajono neįgaliųjų draugijos pirmininkė, neįgaliųjų draugijos tarybos pirmininkė, viešosios įstaigos Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos šiaurės rytų centro Širvintų rajono filialo pirmininkė.

Vykdamas įstatymu priskirtą asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją, Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus sudėtyje yra įsteigta asmens su negalia reikalų koordinatoriaus pareigybė, tačiau neatsiradus kandidatui organizuotų konkursų metu, laikinai asmens su negalia reikalų koordinavimo funkcijas atlieka Socialinės paramos skyriaus specialistas.“

3.49. Švenčionių rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir jos nuostatai patvirtinti Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 1 d. sprendimu Nr. T-11 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“. Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. T-51 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės sudėties patvirtinimo“ patvirtinta Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis.

Savivaldybėje nuo 2024 m. sausio 1 d. įsteigta Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus pareigybė ir įdarbintas asmenų su negalia reikalų koordinatorius.

„Nuo 2024 m. vasario 1 d. savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. A-35 „Dėl atsakingo asmens už asmenų su negalia individualiųjų pagalbos poreikių tenkinimo organizavimą Švenčionių rajono savivaldybėje paskyrimo“ paskirtas savivaldybės administracijos specialistas, atsakingas už asmenų su negalia individualiųjų pagalbos poreikių tenkinimo organizavimą savivaldybėje.“

Seimo kontrolierei pateikta informacija, kad 2024 m. planuotos ir įgyvendinamos šios priemonės asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo, paslaugų teikimo jiems srityje:

„Būsto ir aplinkos pritaikymas: įgyvendinama Būsto ir aplinkos pritaikymo asmenims su negalia programa; gerinant ir plėtojant viešosios aplinkos prieinamumą: organizuotas duomenų teikimas sistemoje stasis.lt apie savivaldybei pavaldžioms įstaigoms priklausančių statinių, kuriuose teikiamos viešosios paslaugos, prieinamumą asmenims su negalia, kad jie galėtų gauti informaciją apie tai, ar tam tikras pastatas atitinka asmenų su negalia poreikius; inicijuoti seniūnijose krūmų ir medžių, augančių šalia šaligatvių, genėjimo darbai, kad krūmai ir medžiai netrukdytų laisvai naviguoti silpnaregiams ir akliesiems; analizuojama situacija dėl įstaigoms priklausančių automobilių stovėjimo aikštelių vietų asmenims su negalia žymėjimo. Prašoma įstaigų, kurios neįrengę minėtų vietų, jas įrengti.

Informacinės aplinkos prieinamumo asmenims su negalia gerinimas: Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. birželio 12 d. įsakymu Nr. A-197 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės administracijos informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašas, kuriame detalizuoti Švenčionių rajono savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir darbuotojų, nepriklausančių administracijos struktūriniais padaliniais, veiksmai rengiant ir teikiant informaciją asmenims su negalia;

2024 m. rugsėjo mėnesį numatomi organizuoti informacijos teikimo ir jos prieinamumo asmenims su negalia užtikrinimo mokymai savivaldybės administracijos ir viešąsias paslaugas teikiančių įstaigų specialistams; pradėti internetinės svetainės pritaikymo asmenims su negalia darbai, viešinama nekintama informacija lengvai suprantama kalba bei gestų kalba, organizuojamas aktualios informacijos vertimas į lengvai suprantamą kalbą, išverstas į lietuvių gestų kalbą filmas, reprezentuojantis Švenčionių kraštą. Numatoma nuolat atnaujinti aktualią informaciją.

Socialinių paslaugų plėtra ir prieinamumo gerinimas: nuo 2024 m. balandžio 8 d., įgyvendinant Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Švenčionių rajono savivaldybės administracijos sudarytą 2024 m. vasario 5 d. sutartį Nr. 1.38 E-SD-199/J-69 dėl projekto „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“, savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriuje įsteigta atvejo vadybininko pareigybė darbui su asmenimis, turinčiais intelekto ir (ar) psichikos negalią; Švenčionių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. gegužės 27 d. įsakymu Nr. A-178 „Dėl atvejo komandos sudarymo ir atvejo komandos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ sudaryta atvejo komanda, kurios paskirtis – svarstyti atvejus bei teikti atvejo vadybininkui siūlymus, kaip šalinti kliūtis asmens individualių pagalbos ir paslaugų poreikių užtikrinimui; finansuojama Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Švenčionių skyriaus teikiama socialinių dirbtuvių paslauga asmenimis, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią; finansuojamos, organizuojamos ir teikiamos asmenims su negalia šios socialinės paslaugos: pavėžėjimo su asmeniniu asistentu paslauga, sociokultūrinės paslaugos dienos centre, socialinės reabilitacijos paslaugos asmenims su negalia bendruomenėje, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose, pagalbos į namus, ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos institucijoje, dienos socialinės globos asmens namuose, laikino atokvėpio asmens namuose ir institucijoje, apsaugoto būsto ir asmeninės pagalbos asmens namuose; didinant socialinės globos paslaugų prieinamumą įkurtas Pabradės mieste dienos socialinės globos centras asmenims su negalia, numatoma apsaugoto būsto, socialinių dirbtuvių paslaugų plėtra ir ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa įkuriant grupinio gyvenimo namus.

Švietimas ir ugdymas: savivaldybė dalyvauja „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje. Programoje numatyta individualaus mokymosi ir poilsio erdvių įrengimas ir

pritaikymas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams (Įrengtos individualios mokymosi, nusiramino ir poilsio erdvės pagerins mokymosi aplinkas, sudarys sąlygas sėkmingam specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymui pamokų ir poilsui pertraukų metu). Specialiųjų mokymo priemonių, skirtų padėti komunikuoti, ugdyti ir lavinti stambiąją ir smulkiąją mokinių motoriką, stimuliuoti ar raminti sensorinę sistemą, įsigijimas. (Įsigijamos priemonės: interaktyvūs stalai, interaktyvūs grindų kilimėliai, interaktyvūs ekranai su mobiliais stovais, komunikatoriai, begalybės tunelio skydai, edukacinės mokymo priemonės, stalo žaidimai, muzikiniai taktiliniai skydeliai, interaktyvi smėlio dėžė, sėdmaišiai, raminantis sensorinių priemonių rinkinys, stebuklingas šešėlių projektorius ir kt., padės didinti vaikų ugdymo bei individualios švietimo ir pedagoginės pagalbos efektyvumą).

Asmens sveikatos priežiūros paslaugų plėtra ir prieinamumo gerinimas: pagal kvietimą Prevencijos paslaugų prieinamumo didinimas visuomenės sveikatai stiprinti II [...] rengiama ir bus teikiama finansavimui gauti projekto „Kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo gerinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ paraiška. Projekte numatytos ir asmenims su negalia sveikatinimo veiklos (mankštos, užsiėmimai baseine, sveikatingumo stovyklos ir kt.); pagal kvietimą „Sveikatos centrų veiklos modelio diegimas“ rengiama paraiška ir bus teikiama finansavimui gauti projekto „Švenčionių rajono savivaldybės sveikatos centro veiklos modelio diegimas“ paraiška. Numatoma asmens sveikatos priežiūros įstaigoje įsteigti atvejo vadybininko ir sveikatos centro koordinatoriaus pareigybės, siekiant užtikrinti asmeniui visų reikiamų sveikatos centro teikiamų paslaugų suteikimą per kuo trumpesnius terminus; savivaldybėje įgyvendinamas projektas „Lenkijos ir Lietuvos bendradarbiavimas, siekiant paremti medicinos paslaugų prieinamumą ir kokybę Balstogės apskrityje ir Švenčionių rajone“ [...]. Projekte numatytos priemonės sukurti medicininės priežiūros sistemą, kuri leis teikti pirminę sveikatos priežiūrą vietovėse, kuriose ji sunkiai pasiekama, ypač kaimo vietovių gyventojams. Projekto įgyvendinimo metu bus įsigytas asmenims su negalia pritaikytas automobilis-mobili ambulatorija; pateikta projekto „Sveikatos centro sudėtyje teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūros modernizavimas“ paraiška finansavimui gauti. Projektu siekiama modernizuoti Švenčionių rajono sveikatos centro infrastruktūrą, jo prieinamumą ir efektyvumą, diegti ir tobulinti informacinės technologijas, e-sveikatos priemones, atnaujinti sveikatos priežiūros įstaigų medicininę, kompiuterinę įrangą bei infrastruktūrą.“

3.50. Tauragės rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos veiklos nuostatai patvirtinti Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 20 d. sprendimu Nr. 1-62. Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 20 d. sprendimu Nr. 1-63 yra patvirtinta Asmens su negalia gerovės taryba.

„Vykdant Įstatymu priskirtą asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją, šiais metais Tauragės rajono savivaldybėje jau du kartus buvo skelbiamas konkursas dėl Asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus priėmimo, tačiau kol kas neatsirado pretendentų, atitinkančių reikalavimus, todėl planuojama pavesti specialistams, dirbantiems savivaldybėje, vykdyti asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją (kol atsiras kandidatas, atitinkantis reikalavimus).

Informuota, kad siekiant asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo, paslaugų teikimo jiems srityje, Tauragės rajono savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų plane, patvirtintame Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. 1-193 „Dėl Tauragės rajono savivaldybės 2024 metų socialinių paslaugų plano patvirtinimo“ numatyti uždaviniai, susiję su socialinių paslaugų teikimu ir plėtra, t. y.: teikiant socialinę paramą padėti tenkinti būtiniausius poreikius tiems gyventojams, kurių pajamos yra nepakankamos; didinti socialinių paslaugų prieinamumą įvairių socialinių grupių asmenims; užtikrinti asmenų su negalia socialinės integracijos į visuomenę programos įgyvendinimą.

„Tauragės rajono savivaldybės administracija kartu su Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vykdo projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“. Šio projekto tikslas – teikti naujų formų bendruomenines paslaugas suaugusiems asmenims su proto ir / ar psichikos negalia, jų šeimoms (globėjams, rūpintojams) ir sudaryti sąlygas tikslinės grupės asmenims gauti individualias, jų poreikius atitinkančias paslaugas ir reikiamą pagalbą bendruomenėje. Šis projektas skirtas suaugusiems darbingo amžiaus asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią. Įgyvendinant projektą Tauragės rajono savivaldybės gyventojams teikiamos paslaugos socialinėse dirbtuvėse ir teikiamos atvejo vadybos paslaugos darbingo amžiaus asmenims su psichine ir (ar) intelekto negalia.“

Seimo kontrolierei pateikta informacija, kad „Tauragės rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus atvejo vadybininkas pradėjo teikti pagalbą asmenims, kurių problemų negali išspręsti viena institucija ir kuriems reikalinga kompleksinė ilgalaikė tęstinė pagalba. Teikiant atvejo vadybos paslaugas yra skatinama alternatyvių institucinei globai paslaugų plėtra bendruomenėje, siekiant prevencijos asmenų patekimui į stacionarias socialines globos įstaigas, mažinama artimųjų, globojančių ir (ar) prižiūrinčių asmenis, turinčius psichinę ir (ar) intelekto negalią, patiriama psichologinė, emocinė, fizinė našta, rūpinantis negalią turinčiuoju. Atvejo vadybininkas, sutelkęs asmens kompleksinės pagalbos teikėjus, inicijuos, organizuos bei koordinuos individualaus pagalbos plano įgyvendinimą, nuolat palaikydamas kontaktą su asmens kompleksinės pagalbos teikėjais ir negalios reikalų koordinatoriumi savivaldybėje, bendraus ir bendradarbiaus su socialiniais darbuotojais, užimtumo sistemos darbuotojais, kitų organizacijų specialistais, kurių organizuojamos ir teikiamos paslaugos reikalingos asmens poreikių užtikrinimui.

Socialinės atskirties ir skurdo mažinimo programos tikslas – plėtoti socialinių paslaugų sistemą, užtikrinant socialinių paslaugų prieinamumą, lygias galimybes, stiprinant socialinę integraciją, mažinant socialinę atskirtį. 2024 m. programą vykdo 13 nevyriausybinų organizacijų (projektų įgyvendinimui numatyta skirti 45 600 Eur).

Tauragės rajono savivaldybės asmenų su negalia socialinės integracijos į visuomenę programos tikslas – organizuoti asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimo priemonių ir (ar) paslaugų įgyvendinimą Tauragės rajono savivaldybės teritorijoje, pasitelkiant nevyriausybines organizacijas. 2024 m. šią programą įgyvendina 9 nevyriausybinių organizacijų (savivaldybės biudžete tam numatyta 50 000 Eur).“

Paaiškinta, kad Socialinės rehabilitacijos asmenims su negalia bendruomenėje paslaugas savivaldybėje teikia 4 nevyriausybinių organizacijų (tam numatyta 56 800 Eur). Be kita ko, Tauragės rajono savivaldybėje vykdoma Būsto pritaikymo asmenims su negalia programa (2024 m. numatoma pritaikyti 3 būstus už 43 000 Eur). Taip pat, vadovaujantis Materialinės paramos skyrimo ir mokėjimo Tauragės rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašu, patvirtintu Tauragės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 20 d. sprendimu Nr. 1-39 „Dėl Materialinės paramos skyrimo ir mokėjimo Tauragės rajono savivaldybės gyventojams tvarkos aprašo patvirtinimo“, asmenims su negalia gali būti skiriama vienkartinė parama būsto pritaikymo išlaidoms iš dalies kompensuoti ar techninių pagalbos priemonių įsigijimo ir (ar) įrengimo išlaidoms iš dalies kompensuoti. Šiais metais šia galimybe jau pasinaudojo 9 asmenys su negalia (šiai paramai skirta 8 972 Eur).

3.51. Telšių rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta, jos sudėtis ir veiklos nuostatai patvirtinti Telšių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimu Nr. T1-252 „Dėl Telšių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo ir tarybos veiklos nuostatų patvirtinimo“. Į Tarybos sudėtį įtraukti Lietuvos neįgaliųjų ir pensininkų bendrijos, Telšių sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos nariai, VšĮ LASS šiaurės rytų centro

Telšių rajono filialo pirmininkė, Telšių neįgaliųjų ir neįgalių pensininkų draugijos pirmininkas, VšĮ „Soneima“ direktorius, Telšių rajono senelių globos namų direktorė, Telšių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuro direktorius, Telšių socialinių paslaugų centro direktoriaus pavaduotoja, Telšių rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) Kultūros ir turizmo skyriaus vedėja, Administracijos Švietimo ir sporto skyriaus vyriausiasis specialistas ir Administracijos Socialinės paramos ir rūpybos skyriaus asmenų su negalia reikalų koordinatorė.

Informuota, kad 2024 m. gegužės 6 d. ir 2024 m. rugpjūčio 7 d. vyko Tarybos posėdžiai, kurių metu buvo svarstyta dėl kelio ženklų montavimo sankryžose, autobusų stotelėse esančių švieslenčių pritaikymo asmenims su negalia, pėsčiųjų perėjų pritaikymo silpnaregiams, viešojo transporto pritaikymo asmenims su regėjimo negalia. Taip pat posėdžiuose buvo pristatyti teisės aktų, reglamentuojančių socialines paslaugas ir Telšių rajono savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas ir lėšų pervedimo paslaugų teikėjams tvarkos aprašo pakeitimai. Pristatytas Telšių rajono savivaldybės informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašas bei atvejo vadybininko darbas su psichikos ir (ar) intelekto negalią turinčiais asmenimis.

Nuo 2024 m. balandžio 3 d. Administracijos Socialinės paramos ir rūpybos skyriuje buvo įdarbintas asmenų su negalia reikalų koordinatorius.

Seimo kontrolierė informuota, kad savivaldybėje aktyviai reaguojama į iš gyventojų gaunamus pranešimus dėl asmenų su negalia teisių pažeidimų. Atsižvelgiant į asmenų su negalia poreikius, organizuojamas socialinių paslaugų teikimas, būsto pritaikymas asmenims su negalia. Atsižvelgiant į Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sudarytus pagalbos planus, organizuojamas ir užtikrinamas pagalbos planuose numatytų asmenų su negalia individualių pagalbos poreikių tenkinimas.

„Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. A1-784 „Dėl Informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijų patvirtinimo“ buvo parengtas ir Telšių rajono savivaldybės mero 2024 m. liepos 25 d. potvarkiu Nr. M1-467 „Dėl Telšių rajono savivaldybės informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Telšių rajono savivaldybės informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašas.“

3.52. Trakų rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Trakų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 14 d. sprendimu Nr. S1E-33 „Dėl Trakų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų patvirtinimo“, o tarybos 2024 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. S1E-148 „Dėl Trakų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudėties patvirtinimo“ patvirtinta Asmens su negalia gerovės taryba. Į Trakų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybą nevyriausybinių organizacijų delegavo 5 kandidatus. Asmens su negalia gerovės tarybos pirmininke išrinkta Trakų rajono savivaldybės tarybos Sveikatos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkė, pavaduotoja – Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ vadovė. Pirmajame posėdyje aptarta asmenų su negalia situacija Trakų rajono savivaldybėje, situacija dėl savivaldybės įstaigų interneto svetainių pritaikymo asmenims su negalia, siekiant, kad svarbiausia informacija būtų pateikta lietuvių gestų ir lengvai suprantama kalbomis. Be to, būtina užtikrinti interneto svetainių prieinamumą asmenims su regos negalia. Savivaldybės administracijos direktorius 2025 m. sausio 28 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.53. Ukmergės rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 4 d. sprendimu Nr. 7-49, Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis patvirtinta 2024 m. kovo 29 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-77. Sudėtyje yra penkių Ukmergės rajone veikiančių nevyriausybinių organizacijų atstovaujančių asmenų su negalia interesams atstovai, keturi savivaldybės administracijos atstovai ir vienas savivaldybės tarybos atstovas.

Ukmergės rajono savivaldybės administracijoje asmenų su negalia reikalų koordinatoriumi paskirtas Ukmergės rajono savivaldybės administracijos, socialinės paramos skyriaus, asmenų su negalia reikalų koordinatorius [...].

Informuota, kad 2024 metais „Ukmergės rajono savivaldybė kaip įprastai vykdo „2024 metų asmenų su negalia socialinės integracijos programą“, kurioje iš savivaldybės biudžeto numatyta 500 tūkst. Eur. Lėšos numatytos akredituotų pagalbos į namus paslaugų teikimo finansavimui, akredituotų socialinės reabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje finansavimui, psichologinės pagalbos teikimo vaikams su negalia ir jų šeimoms finansavimui, asmenų su negalia pavėžėjimo paslaugų teikimo finansavimui, apmokėjimui už slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas, neįgaliųjų aprūpinimui labiausiai reikalingomis techninės pagalbos priemonėmis, asmenų su negalia aprūpinimui būtiniausiomis slaugos priemonėmis, būsto ir jo aplinkos pritaikymui asmenims su negalia, viešosios aplinkos pritaikymui asmenims su negalia, asmeninės pagalbos teikimo finansavimui, asmenų su negalia, pagyvenusių žmonių renginių, jų dalyvavimo kultūrinėje ir laisvalaikio veiklose finansavimui.“

Paaiškinta, kad „Asmenų su negalia reikalų koordinatorius realizavo Ukmergės rajono savivaldybės interneto puslapio pritaikymo asmenims su negalia pokyčius vadovaujantis LR socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-784 „Dėl informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais“. [...] Taip pat, paskatino savivaldybės ir jai pavaldžių įstaigų naudojimąsi www.stasis.lt platforma, prisidėjo organizuojant renginį „Prieinamumo link: Prezidentūros kanceliarijos geroji praktika ir informacinės aplinkos pritaikymas kurtiesiems“, asmenine iniciatyva kartu su Švenčionių asmenų su negalia reikalų koordinatorė inicijavo facebook grupės „Asmens su negalia reikalų koordinatoriai“ atsiradimą, kelių neformalių nuotolinių gerosios patirties dalinimosi susitikimų ir įsitraukė į kitas darbo grupes susijusias su infrastruktūros pritaikymu asmenims su negalia. [...]. Savivaldybėje atsirado vyriausiojo specialisto pareigybė [...] kuri organizuoja pagalbos plane numatytų individualiųjų pagalbos poreikių tenkinimą ir Atvejo vadybininkė, pagal projektą dirbanti su asmenimis su proto ir (ar) psichikos negalia.“

3.54. Utenos rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Utenos rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 8 d. sprendimu TS-45, tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimu TS-93 sudaryta Asmens su negalia gerovės taryba. Tarybos sudėtyje yra šešių Utenos rajone veikiančių nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių asmenų su negalia interesams, atstovai, penki savivaldybės administracijos atstovai ir du Utenos rajono savivaldybės tarybos nariai.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 16 straipsnio 2 dalies nuostatas, Utenos rajono savivaldybės administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyriuje nuo 2024 m. kovo 14 d. įdarbinta vyr. specialistė, vykdanči asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją.

Informuota, kad asmenų su negalia reikalų koordinatorius parengė ir nuolat pildo Utenos rajono savivaldybės interneto puslapyje nekintančią informaciją lengvai suprantama kalba ir gestų kalba. Taryba pirmojo posėdžio metu nusprendė atkreipti savivaldybei pavaldžių įstaigų dėmesį į asmenų su negalia teisę gauti informaciją. Informuotos savivaldybių įstaigos apie informacijos lengvai suprantama kalba ir gestų kalba teikimą per visuomenės informavimo priemones svarbą.

Pateikta informacija, kad „siekiant gerinti asmenų su negalia, senyvo amžiaus asmenų integraciją, mažinti jų socialinę atskirtį, tolygiai plėtoti paslaugas bendruomenėje, stiprinti socialinės rizikos veiksnių prevenciją, skatinti Utenos rajono savivaldybės ir viešųjų juridinių asmenų bendradarbiavimą, didinti jų aktyvumą sprendžiant socialinius klausimus, stiprinant tarpusavio pagalbą ir tenkinant kitus visuomenės poreikius, sėkmingai įgyvendinamas Utenos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. TS-331 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės nevyriausybinių organizacijų veiklos, mažinant socialinę atskirtį, prevencinių priemonių finansavimo tvarkos aprašas. Numatyti iš anksto vienodi kriterijai nevyriausybiniams organizacijoms, siekiančioms gauti finansavimą. Toks reguliavimas skatina organizacijas gerinti savo teikiamų paslaugų kokybę, teikti paslaugas, atitinkančias visuomenės poreikius, ir skaidriau atsiskaityti už vykdomus veiklos rezultatus. 2023 m. paslaugos suteiktos 331 asmeniui, panaudota 125,00 tūkst. Eur iš savivaldybės biudžeto lėšų.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2025 m. balandžio 15 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

3.55. Varėnos rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir patvirtinti jos nuostatai Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 18 d. sprendimu Nr. T-X-372. Tarybos sudėtis patvirtinta Varėnos rajono savivaldybės mero 2024 m. liepos 4 d. potvarkiu Nr. MV-391. Į šią Tarybą įeina keturiolika narių, iš kurių du – nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių asmenų su negalia interesams, atstovai. Daugiau nevyriausybinių organizacijų, vienijančių asmenis su negalia, Varėnos rajono savivaldybėje šiuo metu nėra, tačiau vadovaujantis Nuostatų 8 punktu, nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių asmens su negalia interesams, atstovų skaičius Taryboje gali didėti, įsisteigus naujų, atstovaujančių asmens su negalia interesams, organizacijų.

Vykdam Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu priskirtą asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją, Varėnos rajono savivaldybės administracijoje buvo įsteigtas etatas šiai funkcijai vykdyti. Nuo 2024 m. vasario 6 d. Varėnos rajono savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų skyriuje įdarbintas vyriausiasis specialistas, atliekantis asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus funkcijas.

2024 metais, be pirmiau nurodytų veiksmų, Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. DV-439 buvo patvirtintas informacijos rengimo ir (ar) teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašas, iš dalies pritaikyta savivaldybės interneto svetainė asmenų su negalia poreikiams, parengta informacija lengvai suprantama kalba (šiuo metu vertinama ekspertų). Varėnos rajono savivaldybės 2024–2026 m. strateginiame veiklos plane taip pat numatytos priemonės asmenų su negalia socialinės integracijos ir paslaugų prieinamumo didinimui.

3.56. Vilkauskio rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai patvirtinti Vilkauskio rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. B-TS-295, tarybos 2024 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. B-TS-325 sudaryta Asmens su negalia gerovės taryba. Gerovės taryba sudaryta lygiateisės partnerystės pagrindu iš Savivaldybėje veikiančių nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių asmenų su negalia interesams, ir Savivaldybės atstovų. Gerovės tarybą sudaro 12 narių: 6 nariai deleguoti nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių asmenims su negalia, 2 nariai – Savivaldybės mero, 2 nariai – Savivaldybės administracijos direktoriaus ir 2 nariai – Savivaldybės tarybos. Per 2024 m. jau yra organizuoti 2 Gerovės tarybos posėdžiai.

Informuota, kad asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus funkcijos Savivaldybėje yra pavestos atlikti 3 Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus darbuotojams (Vilkauskio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus

2024 m. kovo 13 d. įsakymais Nr. B-ĮP-314, B-ĮP-315, B- ĮP-316). Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriuje nuo 2024 m. birželio 10 d. įdarbintas atvejo vadybininkas darbui su psichikos ir (ar) intelekto negalia turinčiais asmenimis.

3.57. Vilniaus miesto savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta ir patvirtinti jos nuostatai Vilniaus miesto tarybos 2024 m. birželio 12 d. sprendimu Nr. 1-540 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos sudarymo ir nuostatų tvirtinimo“. Minėtą Asmens su negalia gerovės tarybą sudaro Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nariai, Savivaldybės administracijos atstovai bei atstovai iš įvairių asociacijų ir viešųjų įstaigų, atstovaujančių skirtingų asmenų su negalia bendruomenių interesams.

Informuota, kad „vykdant Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo priskirtą asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją, Savivaldybėje šiai funkcijai vykdyti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-12-21 įsakymu Nr. 40-466/23 „Dėl Socialinės gerovės skyriaus ir šio skyriaus poskyrių pareigybių aprašymų tvirtinimo“ patvirtinta Socialinės gerovės skyriaus patarėjo pareigybė (SGS-8), kuri vėliau buvo tikslinta (Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2024-03-01 įsakymas Nr. 40-91/24 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Socialinės gerovės skyriaus pareigybių aprašymų tvirtinimo“, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2024-07-11 įsakymas Nr. 40315/24 „Dėl Socialinės gerovės skyriaus asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus (patarėjo) pareigybės aprašymo (SGS-11) tvirtinimo“) ir jos pavadinimas – Socialinės gerovės skyriaus asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus (patarėjo) pareigybė.

Minėtai pareigybei užimti Savivaldybės administracijoje buvo organizuotas ne vienas konkursas: pirmas konkursas buvo skelbtas 2024-03-25 antras konkursas skelbtas 2024-05-22, tačiau tinkamas pretendentas pareigybei nebuvo atrinktas, todėl 2024-07-07 trečią kartą yra paskelbtas konkursas Socialinės gerovės skyriaus asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus (patarėjo) pareigybei užimti.“

Informuota, kad „siekiant didinti asmenų su negalia integraciją ir prieinamumą, Savivaldybėje įgyvendinamas projektas „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“. Įgyvendinant projektą 2024 m. Savivaldybėje yra įdarbinti keturi atvejo vadybininkai, kurie taikydami atvejo vadybos modelį teikia koordinuotą pagalbą psichikos ir (ar) intelekto negalia turintiems asmenims. Minėti atvejo vadybininkai, atsižvelgdami į psichikos ir (ar) intelekto negalia turinčio asmens individualius poreikius, teiks palydėjimo, informavimo, konsultavimo ir atstovavimo paslaugas. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2024-05-30 įsakymu Nr. 40-314/24 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Socialinės gerovės skyriaus vyresniojo specialisto pareigybės aprašymo (SGS-10) tvirtinimo“, įsteigta vyresniojo specialisto pareigybė (du etatai), skirta užtikrinti pagalbos plane nustatytų individualių pagalbos poreikių tenkinimą, pagalbos teikimo koordinavimą. Šis specialistas (1 etatas) Savivaldybės administracijoje dirbti pradėjo nuo 2024-08-12.“

3.58. Vilniaus rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės tarybos sudėtis ir nuostatai patvirtinti Savivaldybės tarybos 2024 m. rugpjūčio 30 d. sprendimu Nr. T3-274 „Dėl Vilniaus rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos nuostatų patvirtinimo“. „Gerovės tarybą sudaro: trys Vilniaus rajone veikiančių nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių asmenų su negalia interesams, atstovai; šeši Savivaldybės administracijos (asmenų su negalia reikalų ir sveikatos reikalų koordinatoriai, Socialinės rūpybos skyriaus, Socialinių paslaugų šeimai ir vaikui skyriaus, Švietimo skyriaus ir seniūnijų) atstovai; BĮ Socialinių paslaugų centro atstovas, du Savivaldybės tarybos nariai ir vicemerai, atsakingas už socialinių reikalų sritį. Pirmas posėdis įvyko 2024 m. rugsėjo 9 d., jame pirmininku išrinktas vicemerai, atsakingas už socialinių reikalų sritį, pirmininko pavaduotoju – nevyriausybinių organizacijos atstovas.

Savivaldybėje įsteigta administracijos patarėjo (asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus) pareigybė. Nuo 2024 m. kovo 1 d. pradėjo eiti šias pareigas [...].

Nuo 2023 m. lapkričio mėn. Savivaldybės tarybos posėdžių transliacijos yra verčiamos į lietuvių gestų kalbą (synchroninis vertimas); nuo 2024 m. gegužės mėn. Savivaldybės interneto svetainėje yra įdiegtas userway funkcionalumas (prieinamumo meniu mygtukas) – tam tikrų poreikių asmenys, paspaudę šį ženkluką, gali pasididinti teksto šrifto dydį, tarpus, nusistatyti kontrastą, sustabdyti animaciją ir kt. Taip pat tuo pačiu laiku interneto svetainėje įdiegtos ikonėlės: Easy to read (lengvai suprantamos kalbos), gestų kalbos – laukiama gestų k. vertimo ir tikslinės grupės asmenų leidimo šioms skiltims papildyti atitinkama informacija.

Gerovės taryba 2024 m. gruodžio 6 d. posėdyje svarstė: pagalbos į namus paslaugų teikimo tvarka, savivaldybėje teikiamos specialiosios socialinės paslaugos ir iššūkiai, su kuriais susiduria paslaugų gavėjai bei teikėjai. Taip pat įvertinta socialinės infrastruktūros plėtra: planuojamas socialinio būsto statymas Skaidiškėse, socialinių butų nuoma Mickūnuose ir Nemenčinėje, naujų dienos ir užimtumo centrų, socialinių dirbtuvių bei grupinio gyvenimo namų kūrimas asmenims su negalia. Posėdyje pripažinta, kad ypač trūksta specialistų, teikiančių asmeninio asistento paslaugas vaikams. Atsižvelgiant į tai, svarstoma bendradarbiauti su nevyriausybinėmis organizacijomis siekiant patenkinti esamą poreikį. Taryba taip pat aptarė „Mobilios įtraukties“ modelį, jau antrus metus įgyvendinamą Nemenčinės Gedimino ir Rudaminos „Ryto“ gimnazijose. Atvirose klasėse, be pagrindinio mokytojo, dirba mokytojo padėjėjas ir antras mokytojas, o ugdymas pritaikomas individualiems vaikų tikslams. Šios iniciatyvos tęstinumas numatytas neapibrėžtam laikotarpiui.“

3.59. Visagino savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba įsteigta Visagino savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. TS-51 „Dėl Visagino savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos steigimo ir jos veiklos nuostatų patvirtinimo“, sudėtis patvirtinta mero 2024 m. balandžio 26 d. potvarkiu Nr. PV-E-241 „Dėl Visagino savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos personalinės sudėties patvirtinimo“. Gerovės taryboje yra Visagino miesto neįgaliųjų sporto klubo „Visaggalis, Visagino neįgaliųjų draugijos, Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Visagino viltis“, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Visagino skyriaus, Visagino šeimos ir vaiko gerovės centro atstovai.

„Visagino savivaldybėje nėra įdarbintas asmenų su negalia reikalų koordinatorius, nes Visagino savivaldybės administracija jau 4 kartus skelbė konkursą šioms pareigoms eiti, tačiau konkursai neįvyko. Esant laisvai asmenų su negalia reikalų koordinatoriaus pareigybei, jo funkcijos yra pavestos vienam iš Visagino savivaldybės administracijos specialistų.“

Informuota, kad Visagino savivaldybė 2024 metais asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo, paslaugų teikimo jiems srityje:

„pritarė 2 projektams ir juos pradėjo įgyvendinti: Visagino savivaldybės tarybos 2024 m. sausio 26 d. sprendimas Nr. TS-7 „Dėl pritarimo projekto „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“ įgyvendinimui“ ir 2024 m. kovo 28 d. sprendimas Nr. TS-52 „Dėl pritarimo projekto „Specialiųjų poreikių turinčių asmenų gerovės kūrimas ir įtrauktis į socialinę ir ekonominę Visagino savivaldybės raidą“ įgyvendinimui“;

įgyvendina šias, Visagino savivaldybės 2024-2026 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Visagino savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 8 d. sprendimu Nr. TS-29 „Dėl Visagino savivaldybės 2024-2026 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“, tęstines priemones ar projektus, skirtus asmenų su negalia socialinei integracijai ir prieinamumo didinimui:

Projekto „Visagino progimnazijų erdvių pritaikymas negalią turinčių mokinių ugdymuisi įtraukiuoju būdu“ įgyvendinimas;

Mokesčių už socialiai jautrioms grupėms suteiktas paslaugas kompensavimas;
 Socialinių paslaugų asmenims su sunkia negalia užtikrinimas;
 Socialinės globos paslaugų suaugusiems asmenims su negalia pirkimas;
 Gyvenamosios aplinkos pritaikymas neįgaliesiems
 Neįgalųjų asmenų poilsiui (maudymuisi) užtikrinti, reikalingos aplinkos sukūrimas, Visagino ežere;
 Mokesčių už komunalines paslaugas kompensavimas neįgaliesiems;
 Asmeninės pagalbos teikimo užtikrinimas
 Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems paslaugų teikimo organizavimas;
 Integralios pagalbos plėtra Visagino savivaldybėje;
 Socialinių paslaugų plėtros pasitelkiant nevyriausybinės organizacijos programos įgyvendinimas;
 Projekto „VŠĮ Visagino pirminės sveikatos priežiūros centro paslaugų plėtra ir prieinamumo gerinimas, steigiant psichiatrijos dienos stacionarą“ įgyvendinimas;
 Projekto „Ambulatorinės slaugos paslaugas namuose, teikiančių mobilių komandų aprūpinimas įranga ir transporto priemonėmis“ įgyvendinimas;
 Projektas „Darnaus judumo infrastruktūros įrengimas Visagino mieste (II etapas)“.
 3.60. Zarasų rajono savivaldybėje:

Asmens su negalia gerovės taryba sudaryta ir patvirtinti jos nuostatai Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. sausio 25 d. sprendimu Nr. T-11. Zarasų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriuje įsteigta vyriausiojo specialisto pareigybė, kuriai priskirta asmens su negalia reikalų koordinatoriaus funkcija. Asmens su negalia reikalų koordinatoriaus funkciją atlieka [...].

Seimo kontrolierei pateikta informacija, kad „Vykdant asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimą, Zarasų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės taryba 2024 m. balandžio 3 d. pateikė Zarasų rajono savivaldybės pavaldžioms įstaigoms rekomendaciją pritaikyti pastatus ir automobilių parkavimosi aikšteles asmenims su negalia. Asmens su negalia reikalų koordinatorius išplatino rekomendacijas prekybos centrams dėl automobilių stovėjimo aikštelių pritaikymo asmenų su judėjimo negalia atitikimo reikalavimams, o Zarasų rajono savivaldybės administracijos Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus atsakingi asmenys už viešąją tvarką savo ruožtu aktyviai vykdo automobilių parkavimo aikštelių vietų, skirtų asmenims su negalia, patikrinimus.

2024 m. balandžio 3 d. Asmens su negalia gerovės tarybos posėdžio metu buvo nutarta Zarasų rajono savivaldybės viešojoje įstaigoje Sveikatos centre pakeisti įėjimo duris į automatinės, kad asmenys su negalia judantis vežimėliuose lengviau patektų į pastatą.“

Paašškinta, kad „naujai kuriamas Zarasų rajono savivaldybės tinklalapis užtikrins informacijos prieinamumą asmenims su negalia. Tinklalapiu galės naudotis ir asmenys, turintys regėjimo negalią. Dalis tinklalapio informacijos bus pateikta lengvai suprantama kalba ir lietuvių gestų kalba. Nuo 2024 m. pradžios sėkmingai vykdomas pagalbos plano koordinavimas asmeniui su negalia, kurio dėka asmuo, įvertinus jo negalią ir individualų poreikį, gauna visą aktualią informaciją apie socialines paslaugas iš asmens su negalia reikalų koordinatoriaus, kuris telkia visas atsakingas institucijas dėl pagalbos plano įgyvendinimo.“ Savivaldybės administracijos direktorius 2025 m. sausio 28 d. įsakymu patvirtino Informacijos rengimo ir teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais vidaus tvarkos aprašą.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

4. Lietuvos Respublikos įstatymai

4.1. *Vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI):*

6 straipsnis „Savarankiškosios savivaldybės funkcijos“:

„Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos: [...]; 14) sąlygų savivaldybės teritorijoje gyvenančių asmenų su negalia socialinei integracijai į savivaldybės bendruomenę sudarymas; [...].“

15 straipsnio „Savivaldybės tarybos kompetencija“:

2 dalis – „Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija: [...]; 4) savivaldybės tarybos komitetų, komisijų, kitų savivaldybės darbui organizuoti reikalingų darinių ir įstatymuose numatytų kitų komisijų sudarymas, jų nuostatų tvirtinimas; [...].“

4 dalis – „Jeigu teisės aktuose yra nustatyta papildomų įgaliojimų savivaldybei, sprendimų dėl tokių įgaliojimų vykdymo priėmimo iniciatyva, neperžengiant nustatytų įgaliojimų, priklauso savivaldybės tarybai.“

6 dalis – „Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencijai priskirtų įgaliojimų savivaldybės taryba negali perduoti jokiai kitai savivaldybės institucijai ar įstaigai.“

4.2. Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – Įstatymas):

3 straipsnis „Pagrindiniai asmens su negalia teisių apsaugos įgyvendinimo principai“ – „Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, nevyriausybinės organizacijos, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys, užtikrindami ir (ar) įgyvendindami asmens su negalia teises, vadovaujasi šiais principais: 1) pagarbos asmens su negalia prigimtiniam orumui, savarankiškumui, įskaitant laisvę rinktis, ir nepriklausomumui pripažinimo – gerbiama asmens su negalia skirtumai ir pripažįstami jo, kaip žmonių įvairovės ir žmonijos dalies, orumas, vertė, lygios ir neatimamos teisės, kaip laisvės ir teisingumo pagrindas; 2) lygiateisiškumo – asmuo su negalia, nepaisant jo lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos ar kitų ypatybių (toliau kartu – ypatybės), turi tokias pačias teises kaip ir kiti visuomenės nariai, jam sudaromos tokios pačios ugdymosi, darbo, laisvalaikio, dalyvavimo visuomenės, politiniame ir bendruomenės gyvenime sąlygos ir (ar) galimybės kaip ir kitiems visuomenės nariams. Tik tais atvejais, kai asmeniui su negalia sudarytos tokios pačios kaip ir kitiems visuomenės nariams sąlygos ir (ar) galimybės yra neveiksmingos, asmeniui su negalia numatomos palankesnės sąlygos ir (ar) didesnės galimybės visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime, palyginti su kitais asmenimis; [...]; 4) visapusiško įsitraukimo ir bendradarbiavimo – visi asmens su negalia gyvenimo klausimai sprendžiami kartu su juo ir (ar) jo atstovu pagal įstatymą ir (ar) bendradarbiaujant su nevyriausybėmis organizacijomis, atstovaujančiomis asmens su negalia teisėms ir interesams; 5) individualizavimo ir prieinamumo – individualių pagalbos poreikių tenkinimas organizuojamas planuojant ir (ar) įgyvendinant asmeniui su negalia skirtas priemones, atsižvelgiant į asmens su negalia poreikius ir asmenines savybes (įskaitant gebėjimus, amžių, brandą, lytį, psichikos ir fizinės savybes, negalią, socialinę aplinką ir kitas ypatybes bei emocinius ir socialinius ryšius), kuo arčiau asmens su negalia gyvenamosios vietos; 6) destigmatizacijos – visuomenė šviečiama siekiant pašalinti neigiamas nuostatas ir (ar) stereotipus, susijusius su negalia; [...]; 11) tinkamo sąlygų pritaikymo – būtini ir tinkami pakeitimai ir pritaikymas, dėl kurių nepatiriama neproporcinga ar nepagrįsta našta ir kurių reikia konkrečiu atveju siekiant užtikrinti asmenims su negalia galimybę naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis lygiai su kitais asmenimis ar galimybę įgyvendinti šias teises ir laisves.“

4 straipsnio „Asmens su negalia teisė į saviraiškos laisvę bei teisė gauti informaciją ir šių teisių įgyvendinimas“ 2 dalis – „Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, užtikrindamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmens su negalia teises, pagal kompetenciją: 1) pripažįsta asmens su negalia pasirinktą (-us) prieinamą (-us) bendravimo būdą (-us), bendravimą lietuvių gestų kalba ir sudaro sąlygas asmeniui su negalia jį (juos) naudoti viešųjų santykių srityje; 2) teikia asmeniui su negalia viešąją informaciją nemokamai bent vienu jo pasirinktu prieinamu bendravimo būdu ar lietuvių gestų kalba lygiai su kitais asmenimis; 3) skatina informacinės visuomenės informavimo priemonių valdytojus sudaryti sąlygas asmeniui su negalia gauti informaciją per informacinės

visuomenės informavimo priemonės (įskaitant interneto svetaines) jo pasirinktu prieinamu bendravimo būdu; 4) skatina viešuosius ir privačius juridinius asmenis, teikiančius paslaugas visuomenei (įskaitant internetu teikiamas paslaugas), sudaryti sąlygas asmeniui su negalia gauti informaciją apie jų teikiamas paslaugas jo pasirinktu (-ais) prieinamu (-ais) bendravimo būdu (-ais) ar lietuvių gestų kalba.“

5 straipsnio „Asmens su negalia teisė į prieinamą aplinką ir šios teisės įgyvendinimas“ 2 dalis – „Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, užtikrindamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytą teisę, pagal kompetenciją: 1) koordinuoja prieinamos aplinkos visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje kūrimą; 2) rengia ir tvirtina prieinamos aplinkos standartus ir (ar) gaires, prižiūri ir kontroliuoja, kaip jų laikomasi; 3) šviečia visuomenę ir rengia mokymus prieinamos aplinkos užtikrinimo klausimais.“

16 straipsnio „Savivaldybių institucijų ir įstaigų kompetencija asmens su negalia teisių apsaugos politikos valdymo srityje“:

1 dalis – „Savivaldybių institucijos ir įstaigos: [...]; 8) atlieka kitas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme numatytas funkcijas, susijusias su sąlygų savivaldybės teritorijoje gyvenančių asmenų su negalia savarankiškumui bendruomenėje sudarymu; 9) steigia asmens su negalia gerovės tarybas savivaldybėse.“

2 dalis – „Savivaldybės administracija atlieka asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją, kurios tikslas – koordinuoti asmenų su negalia socialinės integracijos politikos ir asmenų su negalia teisių, nustatytų tarptautiniuose dokumentuose, kuriuos Lietuvos Respublika yra ratifikavusi ar kitaip prie jų prisijungusi, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje ir stiprinti valstybės ir savivaldybės institucijų bei įstaigų, dirbančių asmenų su negalia socialinės integracijos politikos srityje, bendradarbiavimą. Asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcijos atlikimas finansuojamas iš savivaldybės biudžeto lėšų ir iš valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams. Valstybės biudžeto dotacijų skyrimo asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcijos atlikimui finansuoti tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.“

4.3. Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo:

7 straipsnio „Vyriausybės atstovo įgaliojimai“ 1 dalis – „Prižiūrėdamas, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės nutarimus, Vyriausybės atstovas: 1) tikrina, ar savivaldybės administravimo subjektų teisės aktai neprieštaruja įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir kitiems su įstatymų įgyvendinimu susijusiems centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtiems teisės aktams (toliau – Vyriausybės nutarimai); [...].“

8 straipsnio „Vyriausybės atstovo įgaliojimų įgyvendinimo ir vykdymo tvarka“ 1 dalis – „Nustatęs, kad savivaldybės administravimo subjekto priimtas teisės aktas galimai neatitinka įstatymų ar Vyriausybės nutarimų, Vyriausybės atstovas: 1) motyvuotu teikimu pasiūlo atitinkamam savivaldybės administravimo subjektui pakeisti ar panaikinti teisės aktą. Vyriausybės atstovo teikimą savivaldybės administravimo subjektas turi apsvarstyti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos; [...].“

Tyrimo išvados

5. Įstatymo paskirtis yra užtikrinti asmens su negalia teisių apsaugą ir įgyvendinimą lygiai su kitais asmenimis, reglamentuoti negalios nustatymo, asmens su negalia individualiųjų pagalbos poreikių nustatymo, tenkinimo ir finansavimo pagrindus, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, kitas tarptautinės teisės normas ir principus, nustatyti asmens su negalia teisių apsaugos sistemos institucijas, jų veiklos teisinius pagrindus, funkcijas, teises ir pareigas asmens su negalia teisių apsaugos srityje.

Asmens su negalia gerovės tarybos savivaldybėse turėjo būti įsteigtos vykdančios Įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 9 punkto reikalavimą, sudarantį prielaidas veiksmingai vykdyti savivaldybėms priskirtas funkcijas, susijusias su asmenų su negalia socialinės integracijos politikos ir asmenų su negalia teisių įgyvendinimu savivaldybių teritorijose.

5.1. Apibendrinus šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes, pažymėtina, kad:

- 22 savivaldybėse asmens su negalia gerovės tarybas įsteigtos 2024 metų sausio–kovo mėnesiais: Akmenės rajono, Alytaus miesto ir Alytaus rajono, Anykščių rajono, Biržų rajono, Kauno rajono, Kupiškio rajono, Molėtų rajono, Pakruojo rajono, Palangos miesto, Radviliškio rajono, Raseinių rajono, Šiaulių rajono, Šilalės rajono, Švenčionių rajono, Tauragės rajono, Trakų rajono, Ukmergės rajono, Utenos rajono, Vilkaviškio rajono, Visagino ir Zarasų rajono savivaldybės;

- 17 savivaldybių asmens su negalia gerovės tarybos buvo įsteigtos ir (arba) tarybos nariai paskirti tik Seimo kontrolierei pradėjus tyrimą ir kreipusis dėl informacijos pateikimo: Birštono savivaldybėje taryba sudaryta 2024 m. rugpjūčio 23 d., Jonavos rajono savivaldybėje taryba sudaryta 2024 m. liepos 18 d., Jurbarko rajono savivaldybėje taryba sudaryta 2024 m. lapkričio 13 d., Kaišiadorių rajono savivaldybėje – 2024 m. birželio 27 d., Kazlų Rūdos savivaldybėje – 2024 m. rugpjūčio 26 d., Klaipėdos rajono savivaldybėje – 2024 m. liepos 23 d., Kretingos rajono savivaldybėje – 2024 m. liepos 3 d., Marijampolės savivaldybėje – 2024 m. birželio 25 d., Neringos savivaldybėje – 2024 m. birželio 27 d., Pagėgių savivaldybėje – 2024 m. birželio 27 d., Plungės rajono savivaldybėje – 2024 m. liepos 19 d., Rietavo savivaldybėje – 2024 m. birželio 26 d., Šakių rajono savivaldybėje – 2024 m. liepos 31 d., Šiaulių miesto savivaldybėje – 2024 m. liepos 9 d., Širvintų rajono savivaldybėje – 2024 m. spalio 30 d., Varėnos rajono savivaldybėje – 2024 m. liepos 4 d., Vilniaus rajono savivaldybėje – 2024 m. rugpjūčio 30 d. (pažymos 3.5, 3.10, 3.12, 3.13, 3.17, 3.21, 3.22, 3.25, 3.28, 3.29, 3.35, 3.39, 3.42, 3.44, 3.48, 3.55, 3.58 papunkčiai);

- kitose savivaldybėse asmens su negalia gerovės tarybos įsteigtos 2024 m. pirmame pusmetyje.

Taigi, ne visose savivaldybėse, įsigaliojus Įstatymui, buvo įsteigtos asmens su negalia gerovės tarybos, skirtos asmenų su negalia integracijai gerinti ir kitiems asmenų su negalia reikalams spręsti. Kai kurios iš savivaldybių minėtų tarybų narius paskyrė tik antroje 2024 metų pusėje, Seimo kontrolierei pradėjus tyrimą. Vadinas, nepaisant to, kad Įstatymas buvo priimtas 2022 m. pabaigoje ir savivaldybės turėjo pakankamai laiko pasiruošti jo įgyvendinimui, dauguma jų šį klausimą ėmėsi spręsti tik įsigaliojus Įstatymo nuostatom.

5.2. Įgyvendinant Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies nuostatas, nuo 2024 m. sausio 1 d. savivaldybės administracijos turi vykdyti asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją.

Šios funkcijos tikslas – koordinuoti asmenų su negalia socialinės integracijos politikos ir asmenų su negalia teisių, nustatytų tarptautiniuose dokumentuose, kuriuos Lietuvos Respublika yra ratifikavusi ar kitaip prie jų prisijungusi, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje ir stiprinti valstybės ir savivaldybės institucijų bei įstaigų, dirbančių asmenų su negalia socialinės integracijos politikos srityje, bendradarbiavimą. Savivaldybės asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkcijai atlikti steigia asmenų su negalia reikalų koordinatorių pareigybes, kaip savarankiškas pareigybes arba atitinkamos funkcijos pavedamos esamiems savivaldybių specialistams vykdyti pastoviai arba laikinai (iki bus priimtas į pareigas asmenų su negalia reikalų koordinatorius).

Tyrimo metu pastebėta, kad ne visose savivaldybėse yra paskirtas asmens su negalia reikalų koordinatorius, atsakingas už asmenų su negalia socialinės integracijos politiką savivaldybėje ir asmenų su negalia teisių pagal Lietuvos priimtus tarptautinius įsipareigojimus įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje. Kai kuriose savivaldybėse šios funkcijos vykdymas pavestas kitiems savivaldybės administracijos darbuotojams (kaip

antai, Neringos, Druskininkų, Kauno rajono, Joniškio, Tauragės rajono, Pasvalio rajono savivaldybėse), kitose, kaip nurodoma savivaldybių pateiktoje informacijoje, konkursai, paskelbti šiai pareigybei užimti, tiesiog neįvyksta dėl nepakankamo susidomėjimo arba dėl to, kad nerandamas tinkamos kompetencijos darbuotojas (pavyzdžiui, Ignalinos rajono savivaldybėje (informacijos teikimo dieną) buvo paskelbti 4 konkursai minimai pareigybei užimti, Vilniaus miesto savivaldybėje – 3 konkursai, tačiau kandidatai nesurinko reikiamo skaičiaus balų, neatitiko pareigybei keliamų specialių reikalavimų).

Kartu pažymėtina, kad Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros 2025 m. birželio 18 d. duomenimis (informacija agentūros svetainėje), visose savivaldybėse yra paskirti asmenų su negalia reikalų koordinavimo funkciją atliekantys specialistai.

5.3. Iš tyrimo metu gautos medžiagos matyti, kad daugumoje savivaldybių įsteigus asmens su negalia gerovės tarybas ir paskyrus jų narius, buvo surengti posėdžiai (pvz., Alytaus miesto savivaldybės gerovės taryba suorganizavo 10 posėdžių, Klaipėdos miesto savivaldybės gerovės taryba – 5 posėdžius, Neringos, Panevėžio miesto, Telšių rajono savivaldybių gerovės tarybos – po 4 posėdžius) ir sprendžiami toje savivaldybėje asmenims su negalia aktualūs klausimai, vykdomi projektai, skirti gerinti asmenų su negalia integraciją į bendruomenes (pvz.: Biržų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės taryba savivaldybės įstaigoms pateikė rekomendaciją dėl fizinės ir informacinės aplinkos pritaikymo asmenims su negalia; Palangos miesto savivaldybės asmens su negalia gerovės taryba kreipėsi į Klaipėdos apskrities vyriausiąjį policijos komisariatą, prašydama užtikrinti tinkamą teikiamų paslaugų prieinamumą ir asmenims su negalia, sudarant galimybę jiems savarankiškai patekti į pastatą ir pasinaudoti reikiamomis paslaugomis; Institucija sureagavo į prašymą, prieiga operatyviai sutvarkyta; organizavo mokymus viešbučių ir restoranų asociacijos nariams apie paslaugų teikimą asmenims su negalia).

Kartu atkreiptinas dėmesys, kad kai kurios savivaldybės informacijos apie asmens su negalia gerovės tarybos veiklą nepateikė, tad nėra aišku, ar tose savivaldybėse asmens su negalia gerovės tarybos yra veiksmingos, net jei jos yra sudarytos ir jų nariai yra paskirti (pavyzdžiui: Širvintų rajono savivaldybė, Ignalinos, Kazlų Rūdos, Radviliškio rajonų savivaldybės nepateikė duomenų apie tarybų veiklą, Kauno miesto savivaldybė tik nurodė tarybos kompetenciją pagal patvirtintus nuostatus, ir pan.).

Šiame kontekste pažymėtina, jog asmens su negalia gerovės tarybos sudarymas savivaldybėje, įgyvendinant įstatymo nuostatas, nėra savitiksliis. Šios tarybos turi iš tikrųjų veikti – tai svarbus mechanizmas, leidžiantis kryptingai siekti asmenų su negalia teisių užtikrinimo ir jų socialinės integracijos. Atsižvelgiant į tai bei siekiant užtikrinti šių tarybų veiklos efektyvumą, savivaldybėms rekomenduotina savo tarybų nuostatuose aiškiai apibrėžti posėdžių organizavimo periodiškumą. Reguliarūs tarybos posėdžiai yra būtini tam, kad būtų galima įvertinti pasiektą pažangą, aptarti kylančius iššūkius ir operatyviai spręsti naujai iškilusius klausimus, susijusius su asmenų su negalia poreikiais bendruomenėje. Toks sistemingas ir aktyvus tarybos darbas užtikrintų savivaldybės veiksmų nuoseklumą, tikslingumą ir tai, kad priemonės, kurių imamasi, būtų orientuotos į realią naudą žmonėms su negalia. Atsižvelgiant į tai, tikslinga savivaldybėms rekomenduoti teisės aktuose, reglamentuojančiuose tarybos veiklą, nustatyti tarybos posėdžiavimo periodiškumą.

5.4. Pastebėtina, kad visose savivaldybių asmens su negalia gerovės tarybų sudėtyse yra socialinių įstaigų, asmenų su negalia nevyriausybinių organizacijų atstovų. Tačiau jei vienose savivaldybėse asmens su negalia gerovės tarybos sudarytos lygiateisiškumo pagrindais, kai taryboje savivaldybės pareigūnų ir asmenis su negalia atstovaujančių narių skaičius yra vienodas (kaip, pavyzdžiui, Akmenės, Ignalinos, Joniškio, Kretingos, Rietavo, Kauno rajono ir kt. savivaldybėse), kitose, kaip matyti, asmenų su negalia interesus atstovaujančių tarybos narių skaičius yra gerokai mažesnis

nei savivaldybės pareigūnų (pvz., Elektrėnų savivaldybėje sudarytoje taryboje asmenis su negalia atstovaujančių narių ir kitų tarybos narių proporcija 3 iš 8, Šiaulių miesto savivaldybėje – 4 iš 12, Varėnos rajono savivaldybėje – 2 iš 14, Kupiškio rajono savivaldybėje – 3 iš 10, Vilniaus rajono savivaldybėje – 4 iš 13, Birštono savivaldybėje – 3 iš 7, Kalvarijos savivaldybėje – 4 iš 16, Pasvalio rajono savivaldybėje – 5 iš 11 ir kt.)

Šiame kontekste pastebėtina, kad nors savivaldybės yra skirtingos, ir tikrai ne kiekvienoje savivaldybėje yra gausu asmenų su negalia teises ginančių nevyriausybinių organizacijų, todėl gali būti sudėtinga rasti pakankamai asmenų, galinčių atstovauti asmenis su negalia savivaldybėse sudarytose tarybose, vis tik svarbu siekti, kad asmens su negalia gerovės tarybose būtų užtikrintas kuo labiau subalansuotas narių atstovavimas. Tik tokios sudėties balansas leistų priimti sprendimus, kurie atliepia realius bendruomenės poreikius, jie būtų grįsti dialogu, o ne vien instituciniu požiūriu. Kai taryboje vyrauja savivaldybės administracijos pareigūnai, o asmenų su negalia atstovų skaičius yra ženkliai mažesnis, kyla rizika, kad jų balsas taps nepakankamai girdimas ar net simbolinis. Tai silpnina pačios tarybos esmę – veikti kaip tarpininkei tarp sprendimų priėmėjų ir žmonių, kurių teises bei interesus siekiama atstovauti. Todėl siekiant, kad sprendimai būtų priimami įtraukiant skirtingas patirtis ir požiūrius, o pati tarybos veikla taptų prasminga ir efektyvi, savivaldybėms (kurioms taikytina) rekomenduotina stengtis užtikrinti kuo lygiavertiškesnę asmens su negalia gerovės tarybų sudėtį.

6. Šio tyrimo kontekste pažymėtina, kad Prienų rajono savivaldybėje asmens su negalia gerovės taryba, jos nuostatai, sudėtis patvirtinti Prienų rajono savivaldybės mero potvarkiu (pažymos 3.36 papunktis).

Pagal Įstatymo 16 str. 1 d. 9 p., asmens su negalia gerovės tarybas savivaldybėse turėjo įsteigti savivaldybių institucijos ir įstaigos .

Vadovaujantis VSĮ 15 str. 2 d. 4 p., savivaldybės tarybos komitetų, komisijų, kitų savivaldybės darbui organizuoti reikalingų darinių ir įstatymuose numatytų kitų komisijų sudarymas, jų nuostatų tvirtinimas – išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija. VSĮ 15 str. 6 d. imperatyviai nustatyta, kad išimtinė savivaldybės tarybos kompetencijai priskirtų įgaliojimų savivaldybės taryba negali perduoti jokiai kitai savivaldybės institucijai ar įstaigai. VSĮ 15 str. 4 d. nurodo, kad, jeigu teisės aktuose yra nustatyta papildomų įgaliojimų savivaldybei, sprendimų dėl tokių įgaliojimų vykdymo priėmimo iniciatyva, neperžengiant nustatytų įgaliojimų, priklauso savivaldybės tarybai.

Vadovaujantis pirmiau nurodytomis teisės normomis, konstatuotina, kad Prienų rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos nuostatų tvirtinimas – išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija, todėl būtent savivaldybės taryba turėjo patvirtinti Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatus.

Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybių veiklos administracinę priežiūrą vykdo Vyriausybės atstovai (pažymos 4.3 papunktis), tikslinga kreiptis į Vyriausybės atstovą Kauno ir Marijampolės apskrityse, prašant įvertinti, ar Prienų rajono mero 2024 m. kovo 21 d. potvarkis Nr. P1-85, kuriuo buvo patvirtinti Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatai, tarybos sudėtis, pagal priėmimo tvarką neprieštarauja aukštesnės teisinės galios teisės aktų nuostatomis, visų pirma – Vietos savivaldos įstatymui, kurio nuostatomis apibrėžiama savivaldybės tarybos kompetencija.

Pastebėtina, kad analogiška situacija buvo susiklosčiusi Kelmės rajono savivaldybėje (pažymos 3.19 papunktis), tačiau, atsižvelgusi į Vyriausybės atstovo Šiaulių ir Telšių apskrityse 2024 m. birželio 7 d. teikimą, Kelmės rajono savivaldybės taryba 2024 m. rugpjūčio 29 d. sprendimu patvirtino Kelmės rajono savivaldybės Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatus ir sudėtį.

7. Lietuvos Respublikos socialinė politika socialinių paslaugų teikimo srityje savivaldybėms skiria vieną iš pagrindinių vaidmenų. Kaip minėta, savivaldybės,

vykdydamos joms priskirtą savarankiškąją funkciją, privalo sudaryti sąlygas savivaldybės teritorijoje gyvenančių asmenų su negalia socialinei integracijai į savivaldybės bendruomenę.

Pagal Įstatymo nuostatas (pažymos 4.2 papunktis), asmuo su negalia turi teisę į saviraiškos laisvę, įskaitant laisvę reikšti savo nuomonę, ir teisę ieškoti, gauti ir (ar) skleisti informaciją ir (ar) idėjas jo pasirinktu (-ais) prieinamu (-ais) bendravimo būdu (-ais), taip pat lietuvių gestų kalba. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patvirtintomis rekomendacijomis¹, atsižvelgiant į konkretaus asmens negalios pobūdį (klausos, regos, intelekto), informaciją asmeniui su negalia ar jo atstovui, jiems išreiškus poreikį, rekomenduota teikti bent vienu prieinamu bendravimo būdu: Brailio raštu, vadovaujantis Lietuvos standarto LST ISO 17049:2017, LST ISO 17049:2017/NA:2019 „Prieinamas dizainas. Brailio rašto naudojimas ant ženklų, įrangos ir prietaisų“ redakcija lietuvių kalba kartu su nacionaliniu (informaciniu) priedu „Lietuvių kalbai pritaikyta Brailio rašto ženklų sistema“; garsinėmis ir (ar) vaizdinėmis priemonėmis, vadovaujantis Agentūros direktoriaus patvirtintomis rekomendacijomis dėl informacijos teikimo asmeniui su klausos negalia renginiuose ar asmeniui su klausos negalia teikiamoje rašytinėje informacijoje; lengvai suprantama kalba, vadovaujantis Vilniaus universiteto Taikomosios kalbotyros instituto parengtomis Teksto lengvai suprantama kalba rengimo gairėmis, kurios skelbiamos Vilniaus universiteto interneto svetainėje; ekrano skaitymo programa ar įjungtu padidinto kontrasto režimu tinkamai perskaitomu elektroninio dokumento turiniu.

Įvertinus savivaldybių pateiktą informaciją, taip pat informaciją, viešai skelbiamą jų svetainėse, nustatyta, kad savivaldybės (miestų ir rajonų), pagal kompetenciją vykdydamos ministerijos pateiktas rekomendacijas, ėmėsi priemonių, kad asmenims su negalia informacija būtų teikiama bent vienu jų pasirinktu prieinamu bendravimo būdu ar lietuvių gestų kalba lygiai su kitais asmenimis.

8. Asmenys su negalia turi teisę į prieinamą aplinką, į asmens sveikatos priežiūrą, visuomenės sveikatos priežiūrą, papildomąją ir alternatyviąją sveikatos priežiūrą ir kitą sveikatinimo veiklą lygiai su kitais asmenimis, į švietimą, įskaitant ir mokymąsi visą gyvenimą, lygiai su kitais asmenimis, į užimtumą ir teisę į profesinę reabilitaciją lygiai su kitais asmenimis, į laisvalaikį, sportą ir kultūrinę veiklą, atitinkančius jų amžių ir individualųjį pagalbos poreikį, ir dėl šių teisių įgyvendinimo pagal kompetenciją yra atsakingos savivaldybių institucijos ir įstaigos.

Įvertinus savivaldybių pateiktą informaciją, nustatyta, kad siekdamos asmenų su negalia socialinės integracijos ir prieinamumo didinimo, savivaldybės skiria finansavimą socialinių paslaugų teikimo projektams, socialinei reabilitacijai asmenims su negalia, teikia asmeninę pagalbą, įgyvendina atvejo vadybos modelį psichikos ar intelekto negalią turintiems asmenims, taip pat savivaldybės imasi ir kitų veiksmų. Šiame kontekste pateiktini kai kurių savivaldybių gerosios praktikos pavyzdžiai:

8.1. Savivaldybės įgyvendina būsto pritaikymo asmenims su negalia programas, gerina infrastruktūrą:

Alytaus miesto savivaldybėje asmenims su negalia pritaikyti 9 būstai, projektuojamas 30 butų daugiabutis, pritaikytas asmenims su negalia, nupirkti 3 laiptų kopikliai, pėsčiųjų-dviračių takų ir šaligatvių susikirtimuose su važiuojamąja dalimi įrengiami asmenų su regos negalia įspėjamieji bei vedimo paviršiai iš trinkelio su specialiais paviršiaus nelygumais, susikirtimuose su važiuojamąja dalimi nužeminti gatvės borteliai, įrenginėjamos aikštelės vietos, skirtos asmenims su negalia, stovėjimo aikštelės bus atskirtos nužemintu gatvės bortu bei saugos salele, matomumui užtikrinti pėsčiųjų

¹ Informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. A1-784.

perėjų vietose pašalinami matomumui trukdantys želdiniai, į pėsčiųjų ir dviračių takų ir šaligatvių dangą neišsikiša objektai, galintys trukdyti asmenims su negalia judėti, pėsčiųjų takuose, šaligatviuose įrengiama asmenų su regos negalia vedimo sistema iš betoninių trinkelų su reljefiniu paviršiumi.

Druskininkų savivaldybė vykdo projektą „Darnus judumas visiems“ (URBACT IV). Projekto tikslas, dalijantis patirtimi su kitais Europos miestais, spręsti su darniu judumu pažeidžiamoms grupėms susijusius iššūkius ir išbandyti konkrečius sprendimus, kaip paversti Druskininkus miestu, kuriame būtų patogu judėti visiems; įrengti 3 būstai ir Druskininkų savivaldybės Socialinių paslaugų centras asmenims su negalia pradėjo teikti akredituotą apgyvendinimo apsaugotame būste paslaugą.

Jurbarko rajono savivaldybė įsigijo tris elektrinius autobusus, kurie yra vienaaukščiai su žemagrindžiu įlipimu ties pirmomis ir antromis durimis. Visi autobusai yra pritaikyti žmonėms su negalia, juose yra ne tik rampa neįgaliojo vežimėliui įvažiuoti, bet ir informacinės sistemos, garso ir vaizdo signalai, švieslentės. Žmonėms su negalia skirti iškvietimo mygtukai pažymėti Brailio raštu, yra atlenkiamos sėdynės, skirtos žmogaus su negalia palydovui. Kelionės metu, asmeniui su negalia ar mamai su vaiko vežimėliu įlipti ar išlipti pritaikytą rampą atlenkia autobuso vairuotojas.

Kelmės rajono savivaldybėje asmenims su negalia pritaikyti 4 būstai, renovuojant ar statant naujus pastatus. Įrengiant įvairias viešąsias erdves yra atkreipiamas dėmesys į asmenų su negalia poreikius: šiuo principu vadovautasi renovuojant Kelmės lopšėlį darželį „Ažuoliukas“, įrengiant Kelmės dvaro ansamblio parką ar statant bendruomeninius vaikų globos namus „Šypsena“, taip pat įrengiant grupinio gyvenimo namus Lupikų kaime.

Kretingos rajono savivaldybėje planuojama statyti 7 apsaugotus būstus, kuriais galėtų pasinaudoti asmenys su negalia ir jų šeimos nariai, planuojama statyti 1 grupinio gyvenimo namus dešimčiai asmenų, kur būtų teikiama trumpalaikė ar ilgalaikė socialinė globa.

VšĮ Kupiškio rajono savivaldybės pirminės asmens sveikatos priežiūros centras numatė liftuose įdiegti garsinę, informacinę programėlę asmenims su negalia.

Palangos miesto savivaldybės administracijos direktorė 2024 m. sausio 19 d. raštu Nr. (4.19 E) D3-266 „Dėl statinių prieinamumo asmenims su negalia“ kreipėsi į Palangos miesto savivaldybės įmones (įstaigas) ir prašė įsivertinti nuosavybės ar panaudos teise valdomų pastatų prieinamumą visuomenei, ir pateikti apie tai informaciją.

8.2. Savivaldybės taip pat įgyvendina asmens sveikatos priežiūros, visuomenės sveikatos priežiūros, papildomos ir alternatyviosios sveikatos priežiūros ir kitos sveikatinimo veiklos prieinamumą lygiai su kitais asmenimis projektus:

Kupiškio rajono savivaldybės VšĮ Kupiškio ligoninė pasirašė sutartį su Lietuvos kurčiųjų draugija dėl pagalbos teikimo asmenims su klausos negalia visą parą.

Marijampolės savivaldybėje įsteigtas atvejo vadybininko etatas darbui su psichikos ir intelekto negalią turinčiais asmenimis.

Palangos miesto savivaldybėje, siekiant gerinti socialinių paslaugų prieinamumą asmenims su negalia, Palangos mieste veiklą pradėjo naujas socialinių paslaugų teikėjas VšĮ „Nacionalinis socialinės integracijos institutas“.

Rietavo savivaldybėje užtikrinama pavėžėjimo paslauga hemodializei, aprūpinama būtiniausiomis slaugos priemonėmis.

Šakių rajono savivaldybėje asmenims su negalia teikiamos specialaus transporto paslaugos.

Šilalės rajono savivaldybėje asmenims su negalia yra teikiama integralios pagalbos paslauga, tai nuolatinė specialistų priežiūra kiekvieną darbo dieną slaugomiems asmenims. Savivaldybė teikia specialaus transporto paslaugas Šilalės rajono gyventojams (ir gulintiems), kurie dėl negalios negali naudotis visuomeniniu transportu. Taip pat savivaldybė organizuoja asmeninės pagalbos teikimą asmenims su negalia. Nuo 2023 m. sausio 1 d. Šilalės rajone vykdomos akredituotos socialinės rehabilitacijos asmenims su

negalia bendruomenėje paslaugos. Trys veikiančios nevyriausybinės organizacijos sėkmingai teikia socialinės priežiūros paslaugas. Jų teikiamos paslaugos yra prieinamos ir nemokamos, tiksliau atliepia asmenų su negalia poreikius.

Druskininkų savivaldybėje veikia 6 vaikų dienos centrai, kurie teikia socialinės priežiūros paslaugas, jų infrastruktūra pritaikyta vaikų su negalia poreikiams.

8.3. Savivaldybės siekia užtikrinti asmenims su negalia švietimą, įskaitant ir mokymąsi visą gyvenimą, lygiai su kitais asmenimis:

Šilalės rajono savivaldybėje, siekiant užtikrinti asmenų su negalia savarankiškumo atstatymą ir integraciją į visuomenę, sudarytos tinkamos ugdymo ir švietimo sąlygos, išplėsta socialinių paslaugų infrastruktūra. Vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pagal Šilalės švietimo pagalbos tarnybos nustatytą poreikį Šilalės suaugusiųjų mokykloje yra teikiama švietimo specialistų pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems asmenims nuo 7 iki 21 metų su vidutiniu ar žymiu intelekto sutrikimu.

Švenčionių rajono savivaldybė dalyvauja „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje, kurioje numatyta individualaus mokymosi ir poilsio erdvių įrengimas ir pritaikymas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams (įrengtos individualios mokymosi, nusiramino ir poilsio erdvės pagerins mokymosi aplinkas, sudarys sąlygas sėkmingam specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymui pamokų ir poilsui pertraukų metu). Specialiųjų mokymo priemonių, skirtų padėti komunikuoti, ugdyti ir lavinti stambiają ir smulkiąją mokinių motoriką, stimuliuoti ar raminti sensorinę sistemą, įsigijimas (įsigijamos priemonės: interaktyvūs stalai, interaktyvūs grindų kilimėliai, interaktyvūs ekranai su mobiliais stovais, komunikatoriai, begalybės tunelio skydai, edukacinės mokymo priemonės, stalo žaidimai, muzikiniai taktiliniai skydeliai, interaktyvi smėlio dėžė, sėdmaišiai, raminantis sensorinių priemonių rinkinys, stebuklingas šešėlių projektorius ir kt., padės didinti vaikų ugdymo bei individualios švietimo ir pedagoginės pagalbos efektyvumą).

Alytaus rajono savivaldybė, įgyvendindama „Tūkstantmečio mokyklų“ programą, organizuoja mokymus švietimo įstaigų vadovams, pedagogams įtraukiojo ugdymo tema; gimnazijų ugdymo planai papildyti ilgalaikiais ugdymo projektais, užsiėmimų ciklais, skirtais įtraukiojo ugdymo sričiai; įtraukiojo ugdymo užsiėmimai integruoti su STEAM ir kultūrinėmis veiklomis įtraukiant visus mokinius. Šių tikslų įgyvendinimui pasitelkti išorės tiekėjai ir partneriai, įstaigos aprūpinamos specializuotomis priemonėmis.

Alytaus miesto savivaldybė švietimo įstaigose taiko įtraukiojo ugdymą: patalpos pritaikomos fizinę negalią turintiems vaikams, įrenginėjamos saugios erdvės nusiramimui, sensoriniai kambariai vaikams, turintiems raidos ir elgesio, emocijų sutrikimų.

Kelmės lopšelyje-darželyje „Kūlverstukas“ veikia ikimokyklinio ugdymo ir dienos socialinės globos grupė vaikams su negalia. Vyresniems vaikams ir suaugusiems asmenims su negalia, Kelmės specialiojoje mokykloje veikia dienos centras.

8.4. Savivaldybės siekia užtikrinti asmenims su negalia užimtumą ir teisę į profesinę rehabilitaciją lygiai su kitais asmenimis:

Palangos miesto savivaldybė siekia prisidėti prie asmenų su negalia skatinimo dalyvauti ar išlikti darbo rinkoje, o darbdavius – juos įdarbinti, inicijuoja susitikimus su Lietuvos Respublikos užimtumo tarnybos atstovais.

Panevėžio jaunuolių dienos centrui skirtas Europos regioninės plėtros fondo finansavimas įgyvendinant „Harmonijos miesto“ projektą Panevėžyje. Projektas pradėtas vykdyti 2021 m. balandžio 29 d. „Harmonijos miestas“ – tai kompleksinių paslaugų centras, kuris bus skirtas šeimoms, auginančioms vaikus su negalia, siekiant suteikti profesionalią kompleksinę pagalbą. „Harmonijos miestas“ reikšmingai prisidės prie vaikų su negalia auginančių šeimų gerovės: tėvai galės grįžti į darbo rinką, pasinaudoti profesionalios socialinės globos, įvairių terapinių užsiėmimų, laikino atokvėpio, psichologinio palaikymo ir mokymosi galimybėmis.

Šakių mieste ir Šakių rajone atidarytos dvejios socialinės dirbtuvės, kurios sudaro galimybes asmenims su psichikos ir intelekto negalia su specialisto pagalba įgyti darbinių įgūdžių atliekant realias darbo užduotis ir didina galimybes įsidarbinti atviroje darbo rinkoje.

Kartu su partneriais Šilalės rajono savivaldybė dalyvavo projekte „Bendruomeninių apgyvendinimo bei užimtumo paslaugų asmenims su proto ir (ar) psichikos negalia plėtra Šilalės rajone“. Įgyvendinant projektą buvo pastatytas vienas gyvenamasis namas, suremontuotas ir pritaikytas antras namas. Taip pat įrengtos dvejios socialinės dirbtuvės asmenų su proto ir psichikos negalia užimtumui ir darbinių įgūdžių lavinimui.

8.5. Savivaldybės taip pat įgyvendina laisvalaikio, sporto ir kultūrinės veiklos prieinamumo projektus, atitinkančius asmenų su negalia amžių ir individualųjį pagalbos poreikį:

Palangos miesto savivaldybė, siekdama užtikrinti galimybę asmenims su negalia dalyvauti kultūriniuose renginiuose, periodiškai sudaro galimybes asmenims su negalia nemokamai lankytis įvairiuose renginiuose, pvz., 2024 m. birželio mėn. neatlygintinai įteikti 48 bilietai asmenims su negalia į XII tarptautinio M.K. Čiurlionio muzikos festivalio koncertus Palangoje.

Panevėžio miesto savivaldybėje organizuojami viešieji renginiai ir verčiami į lietuvių gestų kalbą, siekiant, kad asmuo su klausos negalia galėtų gauti viešąją informaciją. Panevėžio miesto savivaldybės administracija pagal 2021–2027 m. *Interreg VI-A* Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programą įgyvendina projektą „Saugūs vandenyje“ pagrindinio partnerio teisėmis. Projektas pradėtas vykdyti 2024 m. vasario 1 d. Šiuo projektu siekiama tarpvalstybiniu mastu skatinti vaikų, gyvenančių bendruomeniniuose globos namuose, ir vaikų su psichikos negalia socialinę integraciją, vykdant integruotus veiksmus, skirtus mažinti sporto institucijų baimę organizuoti irklavimo pamokas specialiųjų poreikių turinčioms vaikų grupėms. Projekto tikslas – skatinti aktyvaus gyvenimo būdo ir socialinių paslaugų sinergiją, kad vaikai išvengtų socialinės atskirties. Projektas „Saugūs vandenyje“ finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis.

Pažymėtina, kad daugelis miestų ir rajonų savivaldybių yra pradėjusios vykdyti projektą „Perėjimas nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir vakarų Lietuvos regione“, kurį įgyvendinant veikia socialinės dirbtuvės ir organizuojamas atvejo vadybos paslaugų teikimas. Socialinių dirbtuvių paslaugos skirtos darbingo amžiaus asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią, didinti jų socialinius ir darbinius įgūdžius, skatinti savarankiškumą ir gyvenimą bendruomenėje, atsižvelgiant į asmenų individualius poreikius, užimtumą atviroje darbo rinkoje (pvz.: Druskininkų, Šilalės rajono, Palangos miesto, Tauragės rajono, Kretingos rajono, Vilniaus miesto, Visagino ir kitos savivaldybės).

8.5. Vertinant surinktą informaciją, darytina išvada, kad užtikrinant asmenų su negalia teises savivaldybėse (miestų ir rajonų), yra siekiama asmenims su negalia sudaryti tokias pačias ugdymosi, darbo, laisvalaikio, dalyvavimo visuomenės, politiniame ir bendruomenės gyvenime sąlygas ir (ar) galimybes kaip ir kitiems visuomenės nariams. Savivaldybių patvirtintuose strateginiuose veiklos planuose reikšmingą dalį užima asmenų su negalia socialinės integracijos problemos: pvz. socialinės rehabilitacijos asmenims su negalia paslaugos organizavimas ir finansavimas, būsto pritaikymo asmenų su negalia poreikiams organizavimas ir kita. Vis dėlto, ne visos savivaldybės pateikė išsamią informaciją apie šių priemonių įgyvendinimą ar konkretų pažangos vertinimą, tačiau pažymėtina, kad tai ir nebuvo pagrindinis šio tyrimo tikslas. Svarbu suprasti, kad vien turėti strateginius veiklos planus neužtenka – būtina užtikrinti jų realų ir nuoseklų įgyvendinimą. Akivaizdu, kad iki tikro asmenų su negalia lygiateisiškumo dar lieka nemažai iššūkių, kuriuos būtina spręsti tiek vietos, tiek nacionaliniu lygmeniu. Savivaldybių pažanga šioje srityje labai skiriasi – vienos rodo iniciatyvą ir nuoseklų darbą, o kitose pokyčiai vyksta vangiai, trūksta sistemingo požiūrio ir įtraukumo. Tai rodo būtinybę toliau stiprinti savivaldybių gebėjimus ir atsakomybę, kad visoje šalyje būtų užtikrintos vienodai

kokybiškos ir prieinamos paslaugos asmenims su negalia.

9. Atsižvelgiant į tai, kad pradėjus tyrimą, asmens su negalia gerovės tarybos nebuvo įsteigtos visose rajonų ir miestų savivaldybėse (iki Seimo kontrolierės kreipimosi į savivaldybes, 17 savivaldybių nebuvo patvirtinti tarybų nuostatai ir (arba) nepaskirti tarybos nariai), pažymėtina, kad prielaidos, jog pagal galiojantį teisinį reglamentavimą asmens su negalia gerovės tarybos, įsigaliojus įstatymui, buvo įsteigtos ne visose savivaldybėse, iš dalies pasitvirtino. Kartu pažymėtina, jog asmens su negalia gerovės tarybas įsteigus 2024 metais, problema, susijusi su asmens su negalia tarybų neįsteigimu šiose savivaldybėse, išnyko.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

10. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia, kad prielaidos dėl tyrimo, jog įsigaliojus Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo naujai redakcijai, asmens su negalia gerovės tarybos nebuvo įsteigtos visose savivaldybėse iš dalies pasitvirtino.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

11. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Seimo kontrolierė

11.1. Savivaldybėms rekomenduoja:

11.1.1. Asmens su negalia gerovės tarybos nuostatuose įtvirtinti tarybos posėdžių organizavimo periodiškumą;

11.1.2. esant galimybei, nustatyti, kad Asmens su negalia gerovės tarybos sudaromos iš narių, po lygiai atstovaujančių savivaldybę ir asmenų su negalia bendruomenę.

11.2. Vyriausybės atstovui Kauno ir Marijampolės apskrityse siūlo atkreipti dėmesį į pažymos 6 punkto išvadas ir įvertinti, ar Prienų rajono mero 2024 m. kovo 21 d. potvarkis Nr. P1-85, kuriuo buvo patvirtinta Asmens su negalia gerovės taryba, jos nuostatai, tarybos sudėtis, pagal priėmimo tvarką neprieštarauja aukštesnės teisinės galios teisės aktų nuostatomis, visų pirma – Vietos savivaldos įstatymui, kuriuo apibrėžiama savivaldybės tarybos kompetencija.

Primenama, kad Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

